(8767)

БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят үнэн

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган.

243 (8768) | 1958 оной октябриин 14, вторник | Сэн 20 мүнгэн

Партийна организацинуудай тон шухала үйлэ хэрэг

...най республика дотор городуушье, хүдөө нютагуудааршье ...парторганизацинуудта тоосоо-һунгалтын суглаанууд, мүн райпартийна конференцинүүд болобайна. Энэ хадаа партийна ...низаци бүхэнэй ажабайдалдахи шухала үйлэ хэрэг гээшэ. ...СС-эй XXI съездые нэрэтэй түгөөр угтахын тулада үйлэдбэ... шэнэ шэнэ амжалтануудые ...ха гэһэн хүсэлэнтэйгөөр шэн...ата хэрэгтэ хүдэлмэришэд, ...знигууд, интеллигентнэрэй ...зүрхэнһөө зоригжоһон, ажалай ... политическэ туйлай ехэ дэб...тын оршон байдалда партийна ...соото-һунгалтын суглаанууд бо... байна.

...ПСС-эй XX съездын, мүн пар... ЦК-гэй Пленумүүдэй түүхэтэ ...олнуудые хэлбэришэгүйгөөр ...гүлжэ байһанай ашаар, энэ үе ...Эхэ оромнай арадайнгаа ажа...дүгжөөлгэдэ элитэ ехэ амжал...удые туйлаа. Промышленность...ье, культурна байгуулалтада... илангаяа хүдөө ажахыда эрид ...хубилалта болоо. Элдэб зүйлэй ...укци жэлһээ жэлдэ элбэгээр ...н гаргадаг болоһомнай мэдээ... Тиигэжэ үргэн ниитэ арад зом... баян, шанга шадалтай болон...

...найшье республика промыш... болон хүдөө ажахын продук...уда урдынхиһаа ехээр гаргадаг ...жо байна. Илангаяа ноoho, һү, ... ехээр абадаг болоһон ажахы...ай тоо жэлһээ жэлдэ олошор... Эндэ эхин парторганизацинууд ...ургэ дүүргэһэн байна.

...тээр туйлаһан амжалта дээрэ ...һон бэеэрээ һанаагаа амараад ... болохогүй гэжэ партимнай ...һургадаг. Коммунизм байгуул... тулада амжалтаһаа амжалта... алтаһаа шэнэ илалта хүрэтэр ...урагшаа түргэнөөр дабшажа ... зорилго партийна организаци...ай урда табигдана. Тиимэ ха... мүнөө тоосоото-һунгалтынгаа ...ануудай дээрэ коммунистнууд ...һан амжалтануудаа тэмдэглэ...үтөө, дутуу дунда зүйлнүүдээ, ... эндүүнүүдээ эрид хурсаар ...лнэ, тэдэнииe заһаруулха за... заалсана, саашадаа юу хэ...һан тухайгаа дэлгэрэнгыгээр ..., мүн ажалдаа албан хой... хандадаг хүнүүдые эрид ...ар шүүмжэлнэ.

...ябриин 11-дэ Зэдын аймагта, ...Удын Советскэ райондо пар... конференцинүүд болоо. ...С-эй дурсагдагша райкомуу...үдэлмэриин дутуунуудые деле... зүбөөр, хурсаар шүүмжэлээ. ...дуудай тэмдэглэһэнэй ёһоор, ...айкомуудай гол дутуунь юуб..., муу бэшэ тогтоолнуудые ...һан аад, тэдэнэйнгээ хэр зэр...бэлүүлэгдэжэ байһыень саг ...хэ хинан шалганагүй, тэдэнээ ...тэ болгохын түлөө ёһотой...эмсэнэгүй, эмхидхэлэй хүдэл...эдэгүй һулаар ябуулна, үдэр ...дэ олониитэ ажалшадтай няг...обоотойгоор хүдэлнэгүй. Тии... тус райкомуудай хүдэлмэри... саарһан дээрэ бэшэгдэһэн ...лбэринүүдтээ хэтэрхы ехээр ..., колхозуудаар, промыш... предприятинуудаар, фермэ... болон бригадануудаар, це...болон барилгын участогуудаар ...эн ябана, ябаашье һаа бодо...алламжа багаар үзүүлнэ. Тэ...баһа нэгэ ехэ дутуунь юуб гэ... социалистическэ мүрысөө эм...гэдэ ёһо тэдыгээр хандадаг ... Колхоз гү, али промышлен...предприятиин ехэ уялга абаа ...тэрээгээр һанаагаа амараад, ... уялгыень дүүргүүлхэ тушаа ... хэмжээнүүдые хараалдаг... талаар эхин парторганиза...та муугаар туһалдаг байна. ...ехэ зүб шүүмжэлэл. Нээрээ...дын аймаг муу бэшэ уялга...

нуудые абаһан аад, нэгыеншье хүсэд дүүргээгүй. 100 хонин бүриһөө 140 хурьга абаха уялгатай аад, миил 51 хурьга абаад байна. Үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо энэ жэлдэ үнеэн бүриһөө һү һаалгые дунда зэргээр 500 литрээр ехэ болгохо уялга абаһан аад, харин уялгаяа дүүргэхэһээ байтагай, һү һаалгаяа нёдондоной хиһоо бага болгожорхёо. Үнеэдэйншье тоо олон болоогүй, харин үсөөрөө. Эдэ дутуунуудай шалтагаануудыень делегадууд элирүүлээд, тэдэнииe усадхаха тушаа бодото хэмжээнүүдые хараалжа, партийна хүтэлбэреэ эрид хубилгаха, һайжаруулхыень шэнээр һунгагдаһан райкомдоо дурадхаба.

Эхин парторганизацинуудташье тоосоото-һунгалтын суглаанууд шүүмжэлэл ехэтэйгээр үнгэржэ байна. Хүдэлмэреэ саашадаа хайшан гээд һайжаруулха тухай дурадхалнуудые коммунистнууд олоор оруулна. Жэшээлхэдэ, Бичурын аймагай Круминай нэрэмжэтэ колхозой коммунистнууд таряалан, сабшалангайнгаа уһалууриин газарые үргэдхэжэ, хабартаа, намартаа газараа һайнаар уһалдаг боложо, жэл бүхэндэ али бүхы ургамалнуудай үндэр баян ургаса абадаг болохо тухай дурадхалнуудые оруулаа. Курумканай аймагай «Коммунизм», Прибайкальска аймагай «Заветы Ильича», Байкало-Кударын аймагай XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхозуудай коммунистнууд соёл сурталай, ойлгуурламжын хүдэлмэри эрид һайжаруулха, колхознигуудай дунда элидхэл болон хөөрэлдөөнүүдые саг үргэлжэ хэжэ байха, холын фермэ болон бригадануудта агитаторнуудые ходо гаргажа байха гэжэ хэлсэһэн байна.

Тиигэбэшье олохон партийна организацинуудта тоосоото-һунгалтын суглаанууд ехэ дутагдалтайгаар үнгэргэгдэнэ гэжэ тэмдэглэхэ шухала. Түбхын түрүүндэ, тоосоото элидхэлнүүд шүүмжэлэл багатайгаар хэгдэнэ. Дутуу дунданууд тухай халирхайгаар хэлэгдэнэ. Саашадаа юу хэхэ шухала байһан тухай зорилгонууд һайтар тодорхойлогдоногүй. Суглаан дээрэ шүүмжэлэл болон өөрыгөө шүүмжэлгын үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэхэ тухай хэмжээн абтанагүй. Жэшээлхэдэ, Мысовая станциин парторганизациин коммунистнуудай зүгһөө тушаалта нүхэр Солуяновые шүүмжэлхэ гэхэдэнь, Солуянов тэдэнэй урдаһаань дуугараад, үгэ хэлүүлээгүй. Иимэ бүдүүлиг зан гаргажа, шүүмжэлэл хабшаха, хааха гэһэн һэдэлгэдэ партиин Бабушкинска горком эрид сохилто үгөөгүй. Тиихэдэ Түнхэнэй, Кяхтын, Кударын, Сэлэнгын аймагуудай зарим парторганизацинуудта олохон коммунистнуудай суглаандаа ерэдэггүй ушарнууд үзэгдэнэ. Энэ юун дээрэһээ болоноб гэхэдэ, партиин зарим райкомууд тоосоото-һунгалтынгаа суглаанда бэлэдхэлгэдэнь эхин парторганизацинуудта мүртэй туһа хүргэнэгүй. Райкомуудай түлөөлэгшэд суглаанай болохын урда тээхэнэ эхин парторганизацида ерээд, суглаандань байлсажа үгэ хэлээд, бүхы хүдэлмэреэ энээгээр хизаарлана. Зарим райкомуудай секретарьнар эхин парторганизацинуудай тоосоото-һунгалтын суглаан дээрэ байлсанашьегүй.

Үнгэрһэн тоосоото-һунгалтын суглаануудай эдэ дутуунуудые хараадаа абажа, эхин парторганизациин секретарьнууд, мүн партиин райкомой хүтэлбэрилэгшэд өөһэдынгөө саашанхи хүдэлмэридэ бодото тобшолол хэхэ, эдэ алдуунуудые дабтахагүйн тулада шухала хэмжээнүүдые хараалха, тиигэд тоосоото-һунгалтын суглаануудай идейнэ, политическэ талаараа үндэр хэмжээндэ үнгэргэгдэхыень туйлаха зорилготой.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Казахска ССР-эй Павлодарска областиие Ленинэй орденоор шагнаха тухай

...ска ССР-эй Павлодарска ...ин ажалшадай ороoho та...лон хүдөө ажахын бусад про...удые бүри ехээр үйлэдбэрил...тэ ехэ амжалта туйлаһа... түлөө, 1958 он дотор 155 миллион пүүд таряа гүрэндэ худалдажа, социалистическэ уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэһэнэйнь түлөө Казахска ССР-эй **Павлодарска областиие Ленинэй** орденоор шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ
К. ВОРОШИЛОВ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
...58 оной октябриин 11.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошилов Москвагаа бусажа ерэбэ

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошилов октябриин 11-дэ Афганистанһаа Москвагаа бусажа ерэбэ. Тэрээнтэй хамта СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй гадаадын хэрэгүүдые эрхилхэ комиссиин түрүүлэгшэ Н. А. Мухитдинов Москвада ерээ. К. Е. Ворошилов Москва бусаха замдаа Таджикистан болон Узбекистанда хүрэжэ, тэндэхи хүдөө ажахын, промышленностиин туйлалтануудтай танилсаа.

Советскэ Союзай гүрэнэй тугуудаар шэмэглэгдэн гоёогдоһон Внуковска аэродром дээрэ К. Е. Ворошиловые нүхэд Л. И. Брежнев, А. И. Кириченко, Ф. Р. Козлов, О. В. Куусинен, А. И. Микоян, М. А. Суслов, Е. А. Фурцева, П. Н. Поспелов, Д. С. Коротченко, А. Н. Косыгин, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо М. П. Тарасов, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшонор И. И. Кузьмин, А. Ф. Засядько, СССР-эй министрнүүд, СССР-эй Верховно Соведэй депутадууд, Советскэ Союзай маршалнууд, ажалшадай түлөөлэгшэд, СССР-тэ байдаг дипломатическа түлөөлэлгэтэ зургаануудай толгойлогшонор угтаба.

(ТАСС).

Павлодарска область социалистическэ уялгаяа дүүргэбэ

Казахска ССР-эй Павлодарска областиин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд Эхэ оронойнгоо үмэнэ социалистическэ ехэ уялгануудаа дүүргэжэ, гүрэндөө 155 миллион пүүд ороoho таряа тушааһан, худалдаһан байна. Энэнь 1958 оной түсэбөөр хараалагдаһанһаа 74 миллион пүүдээр дээшээ гэхэ гү, али 2 дахин шахуу ехэ юм. Үнгэрһэн 4 жэл соо тушаагдаһантай адли хэмжээнэй талха таряан энэ жэл гүрэндэ худалдагдаһан байна. 1954 онһоо 1958 он хүрэтэрхи үе соо эндэхиин совхоз болон колхозууд 2 миллион 700 мянган гектар шэнэ, залууг газар элдүүрилжэ, ороoһото ургамалнуудые таридаг талмайгаа энэ жэлдэ 2 миллион 910 мянган гектараар үргэдхөө.

Павлодарска областиин таряае хуряалгада Ленинградска, Псковско, Львовско, Одесскэ, Владимирска, Черновицка, Станиславска областьнуудай, Молдавска ССР-эй, Татарай АССР-эй, Мордовско АССР-эй, Алма-Атын областиин түлөөлэгшэд хабаадалсаа. Областиин городууд болон хүдэлмэришэнэй тосхонуудай хүдэлмэришэд, алба хаагшад, барилгашад, интеллигентнэр таряа эдэбхитэйгээр хуряалсаа.

(ТАСС).

Амяарлан хуряаһанай аша үрэ

СМИРНОВО (Хойто-Казахстанай область). Хойто-Казахстанай областиин Советскэ район энэ жэл Эхэ орондоо 10 миллион пүүд шэниисэ үгэхэнь. Тус район шэнэ газар элдүүрилэн ашаглахынгаа урда тээ эды шэнээн таряа табан жэл соо ургуулжа абадаг байһан юм. Районой совхозууд мүнөө жэл хүдэлмэришэн бүриин 600—700 центнер таряа хуряагаа.

Эндэхи шэнэ газарай таряае хуряан абахань бэрхэтэйшэг байба. Юундэб гэхэдэ намарай харалган эртүүр эхилээ. Хүдэлмэришэдэй шэн габьяата ажалай хажуугаар амяарлан хуряадаг арга айхабтар ехэ туһа хүргэбэ. Октябриин эхеэр нилээд ехэ таряан хадагдажа, һайран унаха аюул зайсуулагдаа.

(ТАСС).

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедтэ

Бидэнэр, советскэ театральна искусствын хүдэлмэрилэгшэд—артистнар, драматургнууд, режиссёрнууд болон шэнжэлэгшэд Бүхэсоюзна театральна конференцидэ суглараад, Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедтэ үнэн зүрхэнэй, гүн гүнзэгы баяр баясхалантайгаар ханданабди.

Советскэ театрын хүдэлмэрилэгшэдэй конференцидэ КПСС-эй Центральна Комитедэй эльгээһэн амаршалгань советскэ искусство тухайда, манай искусствын зохёол бүхэн, сценэ дээрэ харуулагдаха образ бүхэн коммунизмын арюун һайхан уг зорилгодо, арад түмэнэй зол жаргалай түлөө тэмсэлдэ зорюулагдадаг байхын тула түрэл Коммунистическэ партиимнай табидаг зориг бадаруулхы анхарал оролдолгын үшөө нэгэ гэршэ жэшээ болоно. Центральна Комитедэй саг үргэлжэ хандуулдаг энэ анхаралынь совет арадай ажабайдалһаа, коммунизмын түлөө тэмсэдэг эсэшэ сусашагүй тэмсэлһээнь эшэтэй зорилгонуудые шиидхэхэ шэнэ хүсэ советскэ театр болон драматургида, бидэнэр бүгэдэндэ олгоно.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XXI съезд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэхэ, коммунистическэ байгуулалтын асари ехэ программа манай оронииe экономическа хүсэ шадалай, оюун бодолой бадаралтын шэнэ шатада дэбжүүлхэ. Партиин табиһан агуухэ, абьяас зориг бадаруулма түсэбүүдые дүүргэхын түлөө тэмсэл—совет хүн бүхэнэй шухала хэрэг болоно. Зохёон байгуулхы ажалай эршэ соогуур, партиин ябуулдаг соёл сурталай ехэ хүдэлмэриин нүлөөн доро шэнэ ёһо заншалтай совет хүн урган гарана. Арад түмэнэй мүнөөнэй шэнжэ шанар гээшэнь хүн бүхэнэй дура хүсэлэй, хүсэтэ эрмэлзэлгын бодото бэелэл, оюун бодолой баялиг, арюун һайхан ёһо заншал, зориг түгэс дабшалта, али бүхы дайсан харша юумэндэ, коммунизм байгуулха хэрэгые хойшо татадаг бүхы юумэндэ эсэргүү эсэшэгүй тэмсэл болоно. Драма ба сценын образууд дотор иимэ шэнжэ шанарые түгэс бүринөөр, эли тодоор харуулха ябадал манай уялга байхаһаа гадна, мүн сэдьхэл бодолой үүргэ, эрилтэ болоно.

Манай агуухэ үе сагай гол шухала темые—мүнөө сагай байдал харуулһан темые гол болгобол, уран һайхан зохёолоо арад зоной байдалтай бүри нягтаар холбожо шадаха байһанаа советскэ драматургнууд, театрнуудай хүдэлмэрилэгшэд, шэнжэлэгшэд ойлгоно. Мүнөө сагай байдалда зорюулһан зохёол бэшэхэдэ, уран мэргэжэлтэн бүхэнэй оюун бодол, уран аргые баяжуулха байна.

Соёл сурталай асуудалнуудаар партиин гаргаһан тогтоолнууд, КПСС-эй XX съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүд, искусствын ажал-ябуулагшадтай партиин хүтэлбэрилэгшэдэй хэһэн уулзалганууд, хөөрэлдөөнүүд, «Литература болон искусствые арадай ажабайдалтай бүри нягта холбоотой болгохын түлөө» гэһэн партийна документ советскэ искусствын удаан саг соо хүгжэхэ замые тодорхойлонхой. Мүнөөнэй байдалые бүри ехээр харуулыт, уран һайхан зохёолдоо үшөө ехэ үүсхэл, хэшээл гаргыт! гэһэн партиин уриянууд манда айхабтар шухала һургаал болоно. Советскэ уран мэргэжэлтын суртал бодолой тон тодорхой, сэхэ сэбэр байхынь тулада, хара хубиин гү, али ревизионистска ёһоной нүлөөн тэрэнэй ухаан бодолые балартуулхагүйнь тулада, социалистическэ реализмын замаар советскэ искусствын найдамтай дабшахын тулада партиин зүгһөө саг үргэлжэ гаргагдадаг анхарал оролдолгонь бидэндэ айхабтар шухала байна.

Социалистическэ реализм болбол советскэ искусствын бүхы ажал-ябуулагшадые суртал-зохёолой нэгэ ниитэ хараа бодолоор нэгэдхэн, зохёон байгуулхы үүсхэл гаргаха, уран һайханай олон янзын түхэл маяг, жанр болон арга хэрэглэхэ, һанал бодолоороо, сэдьхэлэйнгээ эрмэлзэлээр арад түмэндөө алба хэдэг уран мэргэжэлтэдэй сүлөөтэйгөөр, зоригжолтойгоор хүдэлхэ үргэн ехэ боломжо нээжэ үгэнэ.

Коммунистическэ партиин XX съездһээ хойшо театрын хэрэг эмхидхэхэ, театрнуудые дээрэһээ сэхэ хүтэлбэрилхэ ябадал болюулха талаар нилээд ехэ хубилалта болоо; репертуарые өөһэдөө шэлэн абаха эрхэ олгоһон, уран һайханай соведүүдэй үүргые ехэ болгоһон, творческо хүдэлмэрилэгшэдые тарифта оруулһан ушар — эдэ бүгэдэ советскэ театрын ажабайдалда үрэ ехэтэйгээр нүлөөлөө.

Һүүлэй жэлнүүдтэ советскэ театрын уласхоорондын нүлөөн бүри ехэ болоо. Совет зүжэгүүд хилын саана үшөө олоор табигдадаг, манай театральна коллективүүдэй гастролиин амжалта хилын саана бүгэдэндэ мэдэрэгдэдэг болонхой.

Манай советскэ театр хэды ехэ амжалта туйлабашье, арад түмэндөө үшөөл ехэ үритэй байһаар. Хүдэлмэришэн ангиин агуухэ зохёон байгуулхы ажал тухай, манай залуушуулай баатар габьяата хэрэгүүд тухай, колхозно деревниин ажалшад тухай, дэлхэй дээрэхи эгээн түрүү манай эрдэм, соёлой түлөөлэгшэд тухай зохёолнууд репертуартань үшөөл үсөөн байна.

Бидэнэр, советскэ театральна искусствын хүдэлмэрилэгшэд, манай совет хүнэй хэрэгүүд болон баатаршалгые үнэн зүбөөр, эли тодоор харуулһан зохёолнуудые бии болгохо хэрэгтэ өөһэдынгөө творческо хүсые сүм зорюулхабди гэжэ Бүхэсоюзна театральна конференциин трибунаһаа түрэл Коммунистическэ партидаа, тэрэнэй Ленинскэ Центральна Комитедтэ үгэеэ үгэнэбди.

Бидэнэр шадабари болон үүсхэлээ аша үрэ түгэс, эрэлхэг зоримгой шэнжэлэлгэдэ, мүнөө сагай, агуухэ зорилгото баян дэлгэр байдалай удха ба образуудые бодото дээрэнь харуулха ябадалда зорюулхабди.

Манай оюун бэлигтэ залуушуулые: драматургнууд, режиссернууд, актернууд, уран зураашадые анхаралаараа хүреэлэн, шадабари түгэс шэнэ мастернууд боложо ургалгадань туһалхабди. Түрэл партиингаа уряагаар зоригжоһон советскэ олон үндэһэ яһатанай искусствын хүдэлмэрилэгшэд, бидэнэр хамтын хүсэлэлгэ гаргажа, зориг бадарһан ажалаараа баатар арадтаа таарахаар, коммунизмда орожо байгаа манай обществын творческо агуухэ хубилалтын уран һайхан дурасхаалнууд боложо, түүхэдэ үлэхөөр шэнэ зохёолнуудые бии болгохобди.

Манай сэсэн мэргэн Коммунистическэ парти мандаха болтогой!

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Ленинскэ Центральна Комитет мандаха болтогой!

Коммунистическэ общество байгуулагша, бүхы хүнүүдэй зол жаргалай түлөө, Газар дэлхэй дээрэ эб найрамдал мандуулхын түлөө тэмсэгшэ—манай баатар совет арад мандаха болтогой!

Театрнуудай хүдэлмэрилэгшэд, драматургнууд болон театральна шэнжэлэгшэдэй Бүхэсоюзна конференци.

Казахстанай Коммунистическэ партиин Павлодарска обкомдо, облгүйсэдкомдо

Павлодарска областиин колхознигууд, совхозуудай, РТС-үүдэй хүдэлмэришэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, партийна болон советскэ органууд, бүхы ажалшад ороoho таряа бүри ехээр үйлэдбэрилхэ хэрэгтэ ехэ амжалта туйлаа, 1958 оной түсэбөөр хараалагдаһанһаа 2 дахин шахуу ехэ гү, али 155 миллион пүүд таряа гүрэндөө худалдажа, социалистическэ дээдэ зэргын уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргээ гэжэ Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитет, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум, СССР-эй Министрнүүдэй Совет ехэ ханангяар тэмдэглэнэ. Ороoһото ургамалнуудай тарилгын гектар бүриһөө дунда жэшээгээр 8,8 центнер таряан гүрэндэ худалдагдаа.

Энэ область шэнэ, залууг газар амжалтатай һайнаар элдүүрилһэнэй ашаар иимэ ехэ таряа ургуулха, гүрэндэ тушааха аргатай болоһон байна. Һүүлэй жэлнүүдтэ область доторнь 2 миллион 700 мянган гектар шэнэ ба залууг газар элдүүрилэгдэн ашаглагдажа, хүдөө ажахын хүсэтэ техникээр зэбсэгжэһэн хэдэн арбаад томо совхозууд тэндэ эмхидхэгдээ.

Областиин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй туйлаһан энэ ехэ амжалтань тэдэнэй шэн зоригто ажалай аша үрэ, хүдөө ажахыгаа эрид ехээр хүгжөөхын тула Парти, Правительствын тодорхойлон хараалһан хэмжээнүүдые бодото дээрэнь бэелүүлһэнэй аша үрэ мүн. Партийна, советскэ болон хүдөө ажахын зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдые, совхоз, колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд болон мэргэжэлтэдые, механизаторнууд ба ондоошье мэргэжэлтэй хүнүүдые бэлдэхэ, хүмүүжүүлхын тула область доторнь ехэ хүдэлмэри ябуулагдажа байнхай.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиум эндэхи хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй шэн зоригто ажалые үндэрөөр сэгнэн, КПСС-эй ЦК болон СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дурадхалай ёһоор, Павлодарска областиие Ленинэй орденоор шагнаба.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитет, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум болон СССР-эй Министрнүүдэй Совет Павлодарска областиин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдые ороoho таряа бүри ехээр үйлэдбэрилхэ хэрэгтэ амжалта туйлаһантайнь, Правительствын дээдэ шагнал хайрада хүртэһэнтэйнь дашарамдуулан амаршалаад, областиин колхознигууд, совхозууд болон РТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, бүхы ажалшад ороoho таряа, хүдөө ажахын бусад продуктнуудые саашадаа бүри ехээр үйлэдбэрилхын, малайнгаа тооe олошоруулха, ашаг шэмыень улам дээшэлүүлхын тула хүсэ шадалаа гамгүйгүй хүдэлхэ бээз, энэнь хүн зондо шухала эдеэ хоолой зүйлнүүдые, хүнгэн промышленностьда хэрэгтэй түүхэй эдүүдые элбэг дэлбэг болгохын түлөө манай арадай тэмсэлдэ ехэ туһа нэмэри болохо байха гэжэ этигэнэ.

КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕТ | **СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМ** | **ССР СОЮЗАЙ МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕТ**

Республикын түрүү хонишодой зүблөөндэ хабаадагшад (зүүн гарһаа): Курумканай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хонишод М. Б. Бадмаева, Ш. Б. Ухинова, Н. Э. Дугданова, Д. Р. Елбонова, Иволгын аймагай «Коммунизм» колхозой хонишод Д. Б. Бадмаев, Д. А. Бальжиева, Д. Ц. Баирбиликтуев, Н. Б. Пурбуев гэгшэд байна.

А. Мантаевай фото.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Ажалшадай эрилтэнүүдтэ анхаралтайгаар хандаха

Байгша hарын 11-дэ Улан-Удын Советскэ районой XVIII партийна конференци болоо. КПСС-эй хорин нэгэдэхи съездэ партиин, бүхы совет арадай зоригжол түгэсөөр бэлдэжэ байгаа оршон байдалда тус конференци үнгэрөө.

Тоосоото үе соо районой партийна организаци ажахы хүгжөөхэ, соёл культура дээшэлүүлхэ, партийно-политическэ, партийно-эмхидхэлэй хүдэлмэри hайжаруулха талаараа зарим тэды амжалта туйлаа гэжэ конференци тэмдэглээ. Энэ оной 9 hарынгаа түсэбые районой промышленность валовой продукци бүтээлгээр 105 процент, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлгээр — 102,6 процент дүүргээ. Түсэбhөө гадуур 8,5 миллион түхэригэй продукци гүрэндэ үгтөө.

Предприятиин хүдэлмэрие партийна организацинуудай гүнзэгыгөөр hонирходог газартал үйлэдбэриин амжалта туйлагдаhан байна. Жэшээнь судна заhабарилгын заводой коллектив энэ оной 9 hарынгаа түсэбые валовой продукци бүтээлгээр 101 процент, ажалай бүтээсэ ехэ болгохо талаар —102 процент дүүргээ, продукциин үнэ 2 процентээр химдаруулаа, түсэбhөө гадуур 153 мянган түхэригэй нөөсэлгэ хээ. Ажалай эмхидхэл hайжаруулха, ниитэ-политическэ хүдэлмэри ябуулха, коммунистнуудай hуралсал эмхидхэхэ хэрэгтэ заводой партийна организаци анхаралаа ехээр табидаг. Цехүүд соонь элидхэл, лекци, агитаторнуудай хөөрэлдөөн ходо үнгэргэгдэжэ байдаг, ханын газетэ саг соогоо гаргагдадаг. Эдэ бүгэдэнь ажалшадай эдэбхи үүсхэлые бадаруулна. Нормоо дүүргэдэггүй нэгэшье хүдэлмэришэн гэжэ мүнөө тэндэ үгы юм. Мүн «Механлит» заводой, хилээмэнэй комбинадай, «Труд», Кировэй нэрэмжэтэ олзоборилгын артельнүүдэй болон бусад предприятинуудай коллективүүд гүрэнэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэнхэй.

Гэхэтэй хамта, ажахын болон культурна байгуулалтые хүтэлбэрилхэ талаар Советскэ райкомой, эхин парторганизацинуудай хүдэлмэридэ горьтой дутагдалнууд бии. Маслобаза, уран hайханай мастерскойнууд, Сэлэнгын техническэ участок валовой продукци бүтээхэ 9 hарынгаа түсэбые дүүргээгүй.

— Районой барилгын управленинүүд хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Худалдаа наймаанай, ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай хүдэлмэридэ ехэхэн дутагдалнууд бии. Ажалшадай депутадуудай райсоведэй гүйсэдкомой таhагууд хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Районоо болбосон түхэлтэй болгохо, байрын гэрнүүдые заhабарилха, бариха асуудалнууд тэндэ удаан шиидхэгдэдэг, — гэжэ партиин райкомой секретарь **Т. Ф. Назимова** элидхэл соогоо хэлээ.

КПСС-эй райком партийна шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ хүдэлмэри hулаар эмхидхэдэг, парторганизацинуудые хүтэлбэрилхэ, секретарьнуудые хүмүүжүүлхэ, зүбөөр шэлэн олохо хэрэгтэ анхаралаа багаар табидаг байгаа. Энэ хадаа дурсагдаhан дутагдалнуудай нэгэн гол шалтагаан болоно.

— Партиин райком парторганизацинуудай секретарьнуудтай, партгруппоргнуудтай тон бага хүдэлмэри хэнэ. Пленумэйнгээ гэшүүдтэ даабари үсөөн үгэдэг, тэдэнэй хүдэлмэрие саг үргэлжэ хинажа шалгажа байдаггүй, — гэжэ делегат нүхэр **Н. С. Сажинов** шүүмжэлээ.

Партиин райком барилгын организацинуудые муугаар хүтэлбэрилөө, тэдэнэй ажалда хүсэд нүлөө үзүүлээгүй гэжэ олон делегадууд хэлэhэн байна.

Партиин областной комитедэй секретарь **Е. Л. Магунов** энэ асуудалда удаан тогтожо хэлээ.

Партиин райкомой, совнархозой хүдэлмэрилэгшэд манай заводто үсөөн ерэдэг, хаа яа ерэхэдээшье элидхэл, лекци хүдэлмэришэдтэмнай уншадаггүй, — гэжэ «Механлит» заводой парторганизациин секретарь **С. В. Колода** шүүмжэлэл хэлээ.

Партиин райком идеологиин хүдэлмэрие халирхайгаар хүтэлбэрилнэ.

— Энэ хүдэлмэри эмхидхэлгэдэ райком творческоор ханданагүй, шэнэ hонин асуудалнуудые табинагүй. Жэшээлхэдэ, мүнөө үеын зарим шухала асуудалнуудаар эдэбхитэдтэйгээ теоретическэ конференци үнгэргэхэдэшье болохо байгаа ха юм, — гэжэ делегат **Ц. Ж. Дамдинжапов** тэмдэглээ.

— Райком творческо организацинуудай ажалые муугаар хүтэлбэрилөө, парторганизацинуудайнь хүдэлмэрие hонирходоггүй, творческо хүдэлмэрилэгшэдые суглуулжа хөөрэлдэдэггүй, тэдэндэ туhалдаггүй байгаа, — гэжэ КПСС-эй горкомой секретарь **Ц. Ц. Дондуков** хэлээ.

Ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлхэ, тэдэнэй ухаан бодолдохи капитализмын үлэгдэлнүүдтэй тэмсэхэ хүдэлмэри илангаяа «Бурстрой» трестдэ, «Механлит» заводто, «Красный Восток» артельдэ муугаар ябуулагдана.

— Зарим хүнүүд, тэрэ тоодо залуушуул элдэб мэхэшэндэ мэхэлэгдэнэ. Нэгэтэ Чагирева гэдэг эхэнэр туфлеэ хулгайда абхуулаад, милицидэ ошожо дуулгахын орондо, үзэлшэндэ хандаhан байгаа. Үзэлшэниинь туфлииешни «хэрээhын ноён» хулуугаа байна гээд, «гарай бэлэг» ехэхэн абаа ха. Нүгөөдэхиинь мэхэлэгдэhэнээ хожом мэдээд, милицидэ хандаа. Туфлииень «хэрээhын ноён» абаагүй, харин «Шарбууның хатан» хулуугаа гэжэ милициин органууд элирүүлээ hэн,—гэжэ делегат **П. Д. Петрушин** хөөрөө.

Ажалшадые культурна hуудалайнь талаар хангаха хэрэгтэ нилээд дутагдалнууд үзэгдэнэ. Гурбан жэлэй соёлой добтолго тухай миил соносхоод дүүрэхэгүй, харин энэ шухала зорилгоёо бэелүүлхэ ёhотойбди.

— hүүлэй үедэ Дивизионно станци шадарай зоноой культурна эрилтэ хангагданагүй, тэндэ клубшье, кинотеатршье гэжэ байдаггүй. Город Дивизион хоёрой хоорондохи харгы ехэ муу. Энээн тухай партиин райком, Горсоведэй гүйсэдком мэдэжэ байгаад, урагша абажа үгэнэгүй,—гэжэ 16-дахи hургуулиин директор **Н. Н. Буланова** хэлээ.

КПСС-эй райком хүн зониие медицинскэ талаарнь хангалгада бага анхарал табина. Советскэ район соо үхибүүдэй hайн больница байхагүй, ясли, садууд тон үсөөн, — гэжэ делегат **М. А. Андросюк** тэмдэглээ.

Арадай гэгээрэлэй талаар райкомой хүдэлмэридэ бии байгаа дутагдалнуудые **А. А. Костантинов, М. А. Филиппов, А. М. Гершевич** болон бусад делегадууд шүүмжэлээ.

Партийна организацинууд комсомолой, профсоюзай хүдэлмэрие хүсэд hайнаар хүтэлбэрилнэгүй гэжэ делегадууд **Г. Т. Журавлёв, Н. С. Сажинов** шүүмжэлhэн байна.

Конференцидэ хабаадагшад районой партийна организациин гол зорилгонуудые хараалhан тогтоол баталан абаа.

Худөө ажахын экономикэ шудалхабди

Манай партийна организациин дэргэдэ худөө ажахын экономико шудалха семинар гурбадахи жэлээ хүдэлхэеэ байна. Эндэ 25 коммунист, 6 комсомолшууд hурадаг. Тэдэнэр бултадаа колхозой хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд, худөө ажахын мэргэжэлтэд юм.

Худөө ажахын экономико шудалха семинар коммунистнуудай политическэ болбосоролые дээшэлүүлхэhээ гадна, тэдэнэй ажал хэрэгээ зүбөөр ябуулхада туhалха байhаниинь үнгэрэгшэ hуралсалай жэлдэ элирээ. Эрдэм ухаанай туйлалтануудые, түрүү аргануудые колхозой үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлхэдэ мүн лэ ехээр туhална.

Үнгэрэгшэ hуралсалай жэлдэ коммунистнуднай «Мал ажалай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ арга», «Худөө ажахын продуктын өөрынь үнэ сэн химдаруулха тухай», «Бригада, фермэнүүдые тусхай тоосоондо хайшан гэжэ оруулхаб», «Тариаанай ургаса яагаад дээшэлүүлхэб» гэхэ мэтын асуудалнуудые шудалhан байна.

Тус семинарые колхозой түрүүлэгшын орлогшо, ветврач Буда Гатапович Мантаев гурбадахи жэлээ хүтэлбэрилжэ байнхай. Нүхэр Мантаев хэшээлээ hонирхолтойгоор үнгэргэдэг, зааhан материалаа гүнзэгыгөөр ойлгуулдаг юм. Мүн худөө ажахын дээдэ hургуулитай мэргэжэлтэднай лекцинүүдые уншадаг, консультаци үгэдэг. Мүнөө энэ семинараа октябриин 15-hаа эмхитэйгээр эхилхэеэ бэлэдхэжэ байнабди.

Худөө ажахын экономико шудалха семинарhаа гадна, КПСС-эй түүхэ шудалха кружок манай партийна организациин дэргэдэ эмхидхэгдээ. Энээндэ 21 коммунист, 7 комсомолшууд hураханъ. Тэрэшэлэн, Соёлой, Үржэлэй, Хара Уhанай комплексно бригадануудай дэргэдэ мүнөөнэй политика шудалха 3 кружок эмхидхэгдээд, 55 хүн hураханъ.

Энэ hуралсалай жэлдэ коммунистнуднай политическэ hургуулияа дээшэлүүлхэhээ гадна, 2—4 классай программаар тоо бодолго, ород, бурят хэлэнүүдые үзэхэ юм.

С. Санжиев,
Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой партийна организациин секретарь.

1958 оной III кварталай гүрэнэй түсэбые СССР-эй промышленностиин дүүргэhэн дүн тухай

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Центральна Статистическэ Управлениин мэдээсэл

СССР-эй промышленность валовой продукци гаргаха 1958 оной III кварталай түсэбые 102 процентээр дүүргээ, 1958 оной юhэн hарын түсэб 103 процентээр дүүргэгдэhэн байна. 1957 оной юhэн hаратай сасуулбал энэ жэлэй 9 hарада промышленна продукци 10 процентээр ехээр үйлэдбэрилэн гаргагдаба.

Бүхы союзна республиканууд валовой продукци гаргаха түсэбөө, мүн тэрэшэлэн промышленна гол шухала зүйлнүүдые ехээр гаргаха түсэбөө үлүүлэн дүүргээ.

Арадай ажахын бүхы Соведүүд, Камчаткын, Карагандагай, Бухарагай, Кара-Калпагай, Самарка Ферганай совнархозуудhаа ниинь, юhэн hарынгаа тү дүүргэhэн, үлүүлэн дүүргэhэн на.

Гүрэнэй промышленности рим hалбаринууд валовой пр ци гаргалгаяа ингэжэ ехэ бол

	1957 оной 9 hаратай сасуулбал 1958 оной 9 hарада процентээр
Хара, үнгэтэ металлурги	109
Түлишын, энергетическэ промышленность	110
Машина бүтээлгэ, металл болбосоруулга	114
Химическэ, резиновэ промышленность	112
Барилгын материалнуудай промышленность	125
Ой модоной, саарhанай, модо болбосоруулгын промышленность	110
Хүнгэн промышленность	106
Эдеэ хоолой промышленность	104

1958 оной 9 hара соо гол шухала промышленна продукци бүтээн гаргагдаhаниинь:

	1958 оной 9 hара соо бүтээн гаргагдаhаниинь	1957 оной 9 hаратай сасуулбал 1958 оной 9 hара соо бүтээн гаргагдаhаниинь процентээр
Шэрэм—миллион тонноор	29,1	106
Булад—миллион тонноор	40,8	108
Прокат—миллион тонноор	31,9	108
Булад соргонууд—миллион тонноор	3,4	108
Кокс—миллион тонноор	37,8	105
Түмэрэй руда—миллион тонноор	66,1	105
Нүүрhэ—миллион тонноор	371	108
Нефть—миллион тонноор	83,4	116
Байгаалиин газ—миллиард куб. метрээр	19,9	157
Электроэнерги (районно электростанцинууд, блокстанцинууд)—миллиард киловатт-часаар	145,	113
Минеральна үтэгжүүлгэнүүд—миллион тонноор	9,2	107
Кальцинированнэ содо—миллион тонноор	1,3	106
Сернэ кислота—миллион тонноор	3,5	105
Автомобилиин покрышканууд—миллион хэhэгээр	10,6	113
100 киловаттhаа дээшэ хүсэтэй электродвигательнүүд—мянган хэhэгээр	11,9	113
Металл отолдог станогууд — мянган хэhэгээр	105	103
Автомобильнууд—мянган хэhэгээр	384	103
Тракторнууд—мянган хэhэгээр	165	109
Тракторна плугууд—мянган хэhэгээр	118	
Тракторна косилканууд	54,5	
Магистральна тепловозууд—хэhэгээр	494	
Магистральна электровозууд—хэhэгээр	265	
Ашаанай магистральна вагонууд—мянган хэhэгээр	30,5	
Барилгын модо зөөлгэ (колхозуудые, модо бэлэдхэдэг, багашаг предприятинуудые хараада абангүйгөөр) миллиард кубометрээр	163	
Цемент—миллион тонноор	24,4	
Шифер—миллиард плиткээр	1,8	
Хабсаргагдамал түмэр бетон зүйлнүүд болон детальнууд—миллион кубометрээр	13	
Сонхын шэл—миллион квадратна метрээр	98	
Хэмэл, синтетическэ утаhанууд—мянган тонноор	122	
Хлопчатобумажна бүд—миллиард метрээр	4,3	
Ноохон бүд—миллион метрээр	225	
Лён бүд—миллион метрээр	358	
Торгон бүд—миллион метрээр	633	
Арhан гутал—миллион паараар	263	
Мотоциклнууд, мотороллернууд—мянган хэhэгээр	293	
Элдэб зүйлэй часынууд—миллион хэhэгээр	18,4	
Радиоприёмнигууд—миллион хэhэгээр	2,9	
Телевизорнууд—мянган хэhэгээр	711	
Гэрэй холодильнигууд—мянган хэhэгээр	265	
Саарhан—миллион тонноор	1,7	
Элhэн сахар—миллион тонноор	2,3	
Мяха (колхозуудай, мүн хүн зоной хубиин ажахынуудай абаашые хараада абангүйгөөр)—миллион тонноор	1,7	
Загаhа (Совхозуудай, нютагай Соведүүдэй промышленностиин бариhан)—миллион тонноор	2,3	
Консервэ (Совнархозуудай, нютагай Совед промышленностиин гаргаhан)—миллиард банкаар	2,8	
Малай тоhон, сыр, мүн hүнэй бусадшье проду (колхозуудай, хүн зоной хубиин ажахынууд абаашые хараада абангүйгөөр)—миллион тонноор	18,3	
Тунга hүн—миллион тонноор	4,8	
Мылэ—миллион тонноор	1,0	

Үнгэрэгшэ жэлэй 9 hарынхида орходоо энэ жэлэй 9 hара соо доро дурсагдаhан продукци ниигэжэ үлүү ехээр бүтээн гаргагдаа: шэрэм — 1 миллион 577 мянган тонноор, тэрэ тоодо түсэбhөө гадуур — 376 мянган тонноор, булад — 3 миллион шахуу тонноор, тэрэ тоодо түсэбhөө гадуур — 850 мянган тонноор, прокат — 2 миллион 400 мянган тонноор, тэрэ тоодо түсэбhөө гадуур —830 мянган тонноор, нүүрhэ — 26 миллион тонноор, тэрэ тоодо түсэбhөө гадуур— 5,9 миллион тонноор, нефть — 11,4 миллион тонноор, тэрэ тоодо түсэбhөө гадуур 1,4 миллион тонноор, минеральна үтэгжүүлгэ —564 мянган тонноор, тэрэ тоодо түсэбhөө гадуур — 436 мянган тонноор, цемент — 3 миллион 254 мянган тонноор, тэрэ тоодо түсэбhөө гадуур— 259 мянган тонноор.

Булад соргонуудые, кокс гаргаха, түмэрэй, марганцева руда малтан абаха, рафинированнэ зэд, алюмини, сагаан туулга, цинк, туулга, магни, никель, электроэнерги, бензин, дизельнэ түлишэ, түлишын мазут, каустическа, кальцинированнэ содо, сернэ кислота, синтетическэ аммиак, каучук, автомобильнуудай покрышка, паровой турбина, металл отолдог станок кузнечно-прессовэ машина, автомобиль, трактор, тракторна плуг, ашаанай магистральна вагон, сонхын шэл, мүн хүндэ промышленностиин бусадшье зүйлнүүдые бүтээн гаргаха 9 hарын хүсэб үлүүлэн дүүргэгдээ.

Хлопчатобумажна, ноохон, улаhан, торгон бүд гаргаха, мүн хэмэл, синтетическэ утаhаар нэхэгдэhэн бүд гаргаха, арhан гутал, телевизор, саарhа, сахар, мяха, загаhа, кондитерска зүйлнүүдые, сай, мылэ, мүн үргэн хэрэглэлэй бусадшье эд бараа гаргаха түсэб үлүүлэн дүүргэгдээ.

Үнгэрэгшэ жэлэй 9 hарынхида орходоо энэ жэлэй 9 hара соо доро дурсагдаhан продукци үлүү ехээр гаргагдаа: бүд —237 миллион метрээр, арhан гутал — 28 миллион паараар, элhэн сахар—645 мянган тонноор, загаhа — 78 мянган тонноор. Гүрэндэ малай продуктнуудай ехээр тушаагдадаг бол ашаар үнгэрэгшэ жэлэй 9 hар да орходоо энэ жэлэй 9 hар шада арад зондо мяха 186 то малай тоhон, мүн hүнэй бүс продуктнууд 1 миллион 750 тонноор ехээр наймаалагдаа.

Гол шухала олон зүйлэй п ци бүтээн гаргаха 9 hарын үлүүлэн дүүргэгдэбэшье мет гическа тухеэрэлгэнүүдые, 1 ловатт хүсэтэй электродви нуудые, магистральна тепл дые, рифернүүдые, мүн бу зүйлнүүдые бүтээхэ түсэб д дээгүй.

1958 оной 9 hарын турша мышленностьдахи хүдэлмэ ажалай бүтээсэ үнгэрэгшэ ж hарынхида орходоо 5,6 про дээшэлээ. Промышленность дэлмэришэдэй ажалай б дээшэлүүлхэ түсэб дүүргэгдэ

1958 оной 9 hара соо пром на продукциин өөрынь үные руулха, продукци бүтээн га да зөөри арьбалха түсэб дүүргэгдээ. 1958 оной 9 hар ша соо эд бараанай өөрын химдаруулха түсэбэй үлүүлэ гэгдэhэнэй ашаар 8 миллиа хуу түхэригэй эд зөөри алма

Промышленна продукциин үнэ үнгэрэгшэ жэлэйхитэй бэл, сасуулагдамал сэнгээ дээрэхи мэдээнэй ёhоор, 3 тээр химдараа.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэ Центральна Статистическэ Упра

Пропагандистнуудта туhаламжа

МАРКСИЗМ-ЛЕНИНИЗМЫН ҮНДЭhЭН hУРГААЛ ҮЗЭХЭ КРУЖОГОЙ ТҮРҮҮШЫН ХЭШЭЭЛ ҮНГЭРГЭХЭ ТУХАЙ

Имэ кружок партийна гэгээрэлдэ мүнөө жэл эгээн түрүүшынхеэ байгуулагдаба. Философи, политэкономи мэтые шудалхынгаа урда тээ марксизмын суртал тухай юрэнхы дээрэнь мэдэхэ хэрэгтэй ха юм. Марксизм-ленинизмын үндэhэн hургаал үзэхэ кружок имэл зорилго урдаа табина.

«Марксизм-ленинизмын үндэhэн hургаал» гэжэ курс дээдэ hургуулинуудта, кружогуудта урданшье үзэгдэдэг байгаа. Теэд мүнөөнэй курс түрүүшынхиhээ ехэхэн илгаатай. Урдань энэ курс үзэхэдэ, гол түлэб «ВКП(б)-гэй түүхын хураангы курс» шудалагдадаг байгаа, тиихэдэ марксизм-ленинизмын үндэhэн hургаалынь экономическа теоригүйгөөр үзэгдэдэг hэн. Тиимэhээ партийна hуралсалда ябадаг коммунистнууд, мүн дээдэ hургуулиин студентнүүд марксизм-ленинизм тухай бүхы дээрэнь мэдэжэ ……аггүй бэлэй. Марксистско-ленинскэ теориин бодото бэелүүлгын түүхэ имагтал Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин жэшээ дээрэhээ абтажа харуулагдадаг hэн. Харин уласхоорондын хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй дүй дүршэл, ахадүү коммунистическэ, хүдэлмэришэнэй партинуудай тактика шудалагдадаггүй бэлэй.

КПСС-эй түүхэ мүнөө саашадаашье тусгаар предмет болгогдон шудалагдаха юм. Теэд энэ предмедтэй хамта «Марксизм-ленинизмын үндэhэн hургаал» гэжэ курс шудалагдадаг болохонь. Диалектическэ, историческа материализм, политэкономи, пролетариадай революциин теори болон тактика, социализм, коммунизм байгуулгын теори болон түүхэ тэрэ курсда оролсохо байна.

Тиимэ болохолоороо, «Марксизм-ленинизмын үдэhэн hургаалай» курсын онсо илгаань юуб гэхэдэ, тэндэ марксизм-ленинизмын бүхы гол хубинууд тухай ойлгомжо үгтэнэ, тус хубинуудынь бэе бэетээ нягта холбоотойгоор найруулагдана. Түрүүшынь бүлэгүүд марксистско-ленинскэ үзэл сурталай философиин үндэhэ hууринуудта зорюулагданхай. Эндэнь историческа материализм оролсоно. Удаадахи бүлэгтэнь капитализмын политическэ экономи найруулагдана. Эгээн hүүлшынь бүлэгүүд хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй теори болон тактикада, социализм, коммунизм тухай hургаалда зорюулагданхай.

«Марксизм-ленинизмын үндэhэн hургаал» гэhэн курсын түрүүшын хэшээлдэ марксизм-ленинизмые нэгэн нягта үзэл бодол мүн гэжэ ниитэ дээрэнь харуулбал зохистой байна. Имэ түсэб дурадхахада болоно:

Марксизмын үзэл бодолынь ниитэ дээрээ Ф. Энгельсын бэшэhэн «Анти-Дюринг» («Теориин тэмдэглэлнүүд»), В. И. Ленинэй «Карл Маркс» (Зохёолнууд, т. 21, нюур 27—74), «Марксизмын гурбан эшэ үндэhэнүүд, гурбан гол хубинууд» (Зохёолнууд, т. 19, нюур 3—8) статьянууд соо харуулагдана. Энгельсын «Анти-Дюринг» гэжэ номынь философи, политэкономи, социализм — гэhэн гурбан хуби боложо хубаагдана. Эдэнь марксизмын гурбан гол хубинуудтай тудана.

Марксизмын үзэл бодолой философско үндэhэ hууринь диалектическэ материализм мүн. Диалектическэ материализм болбол байгаалиин болон обществын байдалые бодото научна ёhоор тайлбарилан харуулдаг. Марксизмын философиин таhаршагүй хубинь историческа материализм мүн. Энэ болбол диалектическэ материализмын заабаринуудые обществын түүхэ шудалхада, хүн түрэлтэнэй общество тухай мэдэхэдэ хэрэглэhэн ябадал мүн. Историческа материализм обществын хүгжэлтын эгээн юрэнхы хуули ёhонуудые элирүүлэн харуулдаг. Марксистска философиин зохёогдоогүй hаа, марксизмын экономическа теоришье, научна социализмын теоришье байхагүй hэн.

Научна социализмые үндэhэлэн зохёохын тула экономическа шэнэ теори зохёохо шухала байгаа. Юундэб гэхэдэ, капитализмын экономическа хүгжэлтын хуулита ёhые шэнжэлжэ, капитализмын заатагүй хосорхые, социализмын илан мандахые харуулха ёhотой байhан юм. Тиимэhээ Маркс капиталистическэ обществын экономическа байгуулалтые үзэхэ хэрэгтэ ехэ анхарал табижа, «Капитал» гэhэн гайхамшагта зохёолоо бэшээ hэн.

Марксизм-ленинизмын гурбадахи гол хубинь научна социализмын теори болоно. Энэ хадаа капиталистическэ обществые коммунистическэ общество болгохо арга замууд тухай hургаал мүн. «Социалистическэ оронуудай коммунистическэ болон хүдэлмэришэнэй партинуудай түлөөлэгшэдэй зүблөөнэй Деклараци» соо пролетариадай революциин, социализм байгуулгын хуули ёhон hайнаар харуулагдана.

Марксын научна социализм тэрэнэй философско hургаалданшье, экономическа теоридоншье түшэглэнэ. Тиимэhээ марксизмын гурбан гол хубинуудынь хоорондоо таhаршагүй нягта холбоотой болоно.

Марксизмын дайсад — ревизионистнууд болбол марксизмын гол хубинуудые бэе бэеhээнь таhалха гэжэ ходоодо оролдодог. Мүнөөнэй баруунай социалистнууд марксизмhаа сүм арсанхай, тэдэнэй олонхинь өөhэдыгөө марксистнууд гэжэ нэрлэхэеэшье болинхой.

Энэ оной июниин 3-да Болгариин коммунистическэ партиин VII съезд дээрэ Н. С. Хрущев иигэжэ хэлээ: «Бидэ, коммунистнууд, революционно теорие тон ехэ удха шанартай гэжэ тоолодогбди. Марксистско-ленинскэ теорие хододоо хүтэлбэри болгодог дээрэhээл, эдэ бүхы амжалтануудые туйланабди».

«Марксизм-ленинизмын үндэhэн hургаал» үзэхэ курсын хэшээлнүүдые үнгэргэхэдөө, марксизм-ленинизмын гол заабаринууд тухай миил юрэ хэлэхэгүй, харин тэдэ заабаринуудай үнэн зүб байhые этигэмэ тодоор баримталан харуулха, буржуазна теоринуудые элишэлэн шүүмжэлхэ хэрэгтэй.

(«Политическэ hуралсалда туhаламжа» гэhэн журналhаа).

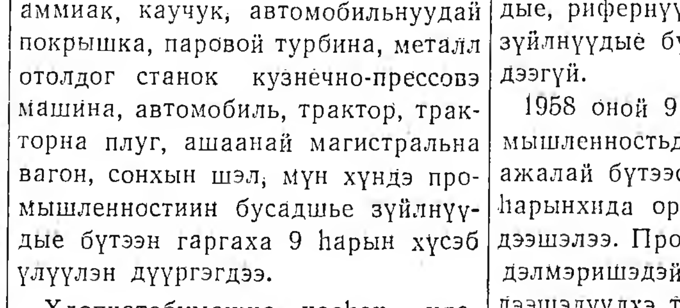

Түмэр бетон нүүдые бүтээ комбинат Барн ригдажа бай комбинадай го сынь ашаглал тоод ажаллаж Комбинат жэл мянган кубомет саргагдамал түм зүйлнүүдые бүт гаха юм. Ке баригдажа бетон гаргах элдэб таhа хэдэг цех, завод, шулуу буталдаг тухеэрэлгэ хүдэлдэг болохо байна. Комбинадай бү приятинь hайнаар онhожоруулагдаха.

Гол корпусынь мүнөө 10 мянган гаран кубометр хабсаргагдамал түмэ зүйлнүүдые бүтээн гаргаа. **Зураг дээрэ:** гол корпусой хэб хэдэг цехтэ.

ТАСС-эй фотохр

Эдеэ хоолой шанарые һайжаруулха

(Эдеэ хоолой промышленностиин хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй 2-дохи техническэ конференциһээ)

[illegible]спубликымнай эдеэ хоолой промышленностиин хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй 2-дохи техническэ конференци һаяхан болоо. Конференцидэ [illegible] гаран хүн хабаадалсажа, республикын эдеэ хоолой промышленностиин министрын орлогшо нүхэр Воробьевой элидхэл шагнаба.

Элидхэлшэ нүхэр Воробьев оролдоод, мүн республикынгаа эдеэ хоолой промышленностиин богонинуудые болзор соо хурдан түргэнөөр [illegible] байһан тухайнь тогтожо [illegible]

— Эдеэ хоолой промышленностиин хүдэлмэришэдэй 1-дэхи техническэ конференци болоһонһоо хойшо 2 жэл 9 һара үнгэрбэ,— гэжэ элидхэлшэ үргэлжэлээ.— Энэ үе соо республикын ажахын алишье [illegible] ехэхэн хубилалтанууд болоо. Хэдэн олон предприятинууд мүнөө үеын шэнэ техникээр хангагдаа, шэнэ түрүү арга ажалаа эрхилдэг болоо.

[illegible] хоол гаргадаг комбинат болон заводууд һүүлэй жэлнүүдтэ [illegible] комбинадаймнай шэнээр [illegible] цехүүд үргэдхэгдэбэ.

Тэрэнэй хамта зарим предприятинуудай инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ажалаа шэнэ техникээр онъһожоруулха, уралан нахуудай дурадхалнуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ анхаралаа багаар табина. Жэшээлхэдэ, [illegible] комбинатда жмых болон [illegible] хамгаалгада [illegible] каротанһоо тоһо [illegible] цех баригдажа, шэнэ техникээр хангагданхай. Тээд цехын хүдэлмэришэ [illegible] нүхэр Седельникова [illegible] һулаар хандаһан [illegible]

[illegible] шанар муутайгаар гаргаха [illegible] Үнэгэтэйн үрэ жэмэсэй [illegible] Улан-Удын хилээмэнэй [illegible] заводто үзэгдэдэг.

[illegible] байһан дутагдалнуудаа дары [illegible], эдеэ хоолой промышленностиин [illegible] саашадань хүгжөөхэ арга [illegible] тухай элидхэлшэ тогтолбо.

Улан-Удын хилээмэнэй 2-дохи заводой главна инженер нүхэр Титов [illegible] ажалаа онъһожоруулжа байһан [illegible] хөөрэхэ зуураа, иигэжэ [illegible]:

— Манай заводто нэгэ адли шэгнүүртэй хилээмэн баригдажа эхилжэл болохоёо байна. Шэнэ арга хилээмэ баридаг болоһонһоо хойшо хүдэлмэришэдэй ажал нилээд хүнгэдхэгдөө. Гэбэшье манай заводто нилээд дутагдалнууд бии байнаар. Ажал хүдэлмэриие үшөө гүйсэд онъһожоруулагдаагүй.

— Хилээмэнэй нэгэдэхи заводто уралан наризжуулагшад урдыхидаа орходоо бүри олошороо,— гэжэ заводой механик нүхэр **Камалов** хэлээд, саашань үргэлжэлүүлбэ.—Заводтомнай хилээмэ болгодог пеэшэнгүүд һайнаар түхеэрэгдэнхэй. Пеэшэнгүүдые шэнээр түхеэрхэ асуудалда хүдэлмэришэднай анхаралаа ехээр хандуулдаг. Слесарь Будунов «ХВК» маркын пеэшэнгые бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгэдэг болгохо тухай үнэтэ дурадхал оруулһан байна.

Хонхолойн эдеэ хоолой комбинадай механик нүхэр **Митрофанов**, хилээмэнэй 2-дохи заводой директор нүхэр **Агафонов**, 4-дэхи заводой директор нүхэр **Виноградов** гэгшэд үгэ хэлэхэдээ дутуу дундануудые тухайлан, мүн тэдэнээ усадхаха арга боломжонууд тухайгаа мэдүүлээ.

— Түрэл партиингаа XXI съездын үндэһэлэлдэ манай заводой хүдэлмэришэд жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэжэ, даалгабариһаа гадуур 600 мянган түхэригэй продукци гаргаха гэһэн уялга абаабди. Мүнөө заводоймнай коллектив үнгэрһэн 9 һарынгаа түсэбые холо үлүүлэн дүүргээд, нэдондоной энэ үеынхидэ орходоо 40 гаран мянган түхэригөөр ехэ консервэ гаргаабди,—гэжэ Үнэгэтэйн үрэ жэмэсэй заводой технорук нүхэр **Прихолько** хэлээ.

Эдеэ хоолой промышленностиин централна лабораториин даагша нүхэр **Зелепушенко** үгэ хэлэхэ зуураа, иигэжэ мэдүүлээ:

— Манай Министерствын олонхи предприятинууд шанар муутай продукци гаргана. Илангаяа Үнэгэтэйн үрэ жэмэсэй заводой, Түнхэнэй, Баргажанай, Тарбагатайн комбинадуудай гаргаһан зүйл худалдаа абагдахаа ходо голгодоно.

Профсоюзай областной Соведэй түрүүлэгшын орлогшо нүхэр **Собенников**, Улан-Удын пивын заводой главна инженер нүхэр **Петровская**, КПСС-эй Советскэ райкомой инструктор нүхэр **Ердиков** болон бусад үгэ хэлэхэдээ эдеэ хоолой шанарые һайжаруулха тухай мэдүүлээ.

Конференцидэ хабаадагшад секцинүүд дээрэ ябажа, «Үйлэдбэриин шэнэ техникэ болон технологи», «Шэнэ зүйлэй продукци үйлэдбэрилдэг болохо тухай» элидхэлнүүдые шагнаад, зүбшэн хэлсээ. Һүүлээрнь Улан-Удын эдеэ хоолой предприятинуудаар ябажа, тэндэхи ажал хүдэлмэритэй танилсаһан байна.

Баян дэлгэр байдал

[illegible]лхозуудай ажахын улам хүгжэлэй хамта, колхознигуудай [illegible] бүри ехээр һайжарна. [illegible]уйнын аймагай «Коммунизм» [illegible]зой центр—Мухаршэбэр ню[illegible] һүүлшын жэлнүүдтэ ехэ хубилаа болоо. Энэ нютагай зоной [illegible]удай хэзээ хэзээнэйхиһээ дэлгэр, хүхюу сэнгүү, культурна болонхой. Ойро наашада үзэг[illegible] барилганууд энэ нютагта [illegible]шын жэлнүүдтэ олоор бариг[illegible]. Тэдэ шэнэ гэрнүүд ехэнхидээ [illegible] фундамент дээрэ, шифер [illegible]татайгаар баригдана.

Колхознигуудай гэртэ Ильичын лампочканууд хурса гэрэлээ сасаруулна. Хонгёо дуутай радио холын Москваһаа һүүлшын һонинуудые дуулгана. Олон айлда номой библиотекэ бии. Газетэ, журнал олоор абтана.

Тосхоной гудамжаар велосипед, мотоциклтай хүнүүд олоороо гүйлгэлдэнэ. Хүнгэн автомашинашье ябадаг болонхой. Эдэ бүгэдэ колхознигуудай үнэн сэхэ ажалаараа олоһон зөөринь болоно.

Ш. Дугаров.

Курумканай аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой хонишон комсомолец Николай Галданов үнгэрһэн юһэн һара соо 100 эхэ хонин бүриһөө 109 хурьга абажа, гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлжэ байна. **Зураг дээрэ:** комсомолец Николай Галданов хонидоо бэлшээжэ ябана.

З. Веснинагай фото.

Түрэлхид һургуулидаа туһална

Паровозо-вагонно заводой 110-дахи эхин һургуулиин түрэлхидэй суглаан парткабинедэй ехэ зал соо һаяхан болобо. Энэмнай республика доторхи эгээл томо һургуулинуудай нэгэн юм. Эндэхи 32 класста 1200 һурагшад һурадаг. Эдэниие дүшөөд шахуу багшанар хүмүүжүүлнэ.

— Политехническэ һуралсалые ажабайдалтай нягта холбоотойгоор ябуулха, арадай гэгээрэлэй хэрэгые саашадань бүри хүгжөөхэ тухай нүхэр Н. С. Хрущевой дурадхалнуудтай бэшэг тунхаглагдаад, арадай гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй урда шухала зорилго табигдана,—гэжэ һургуулиин түрэлхидэй комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр Мурасов тоосоото элидхэлээ эхилбэ.

Үнгэрэгшэ 1957 — 58 оной һуралсалай жэлдэ һургуулиингаа хүдэлмэрээ һайжаруулха хэрэгтэнь түрэлхидэй комитет ашагүйхэн туһалаа. Комитедэй комиссинуудые даагшад нүхэд Смирнова, Бадмаев һайнаар ажаллаһан байна. Гэхэтэй хамта түрэлхидэй комитедэй зарим гэшүүдэй уялгадаа хайхарамжагүйгөөр хандажа, һургуулиин хүдэлмэридэ һулаар хабаадалсаһан тухайдань элидхэлшэ тэмдэглэбэ.

Үхибүүдые һайнаар һургаха, хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ түрэлхидэй тон ехэ үүргэтэй байһаниинь мэдээжэ. Энээн тушаа, мүн һуралсал-хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ бии байһан дутагдалнууд тухай нүхэд Силиванов, Сидорова, Тарасова, Ступин болон бусад хэлээд, һанамжа, дурадхалнуудаа оруулба.

А. Алексеев.

Баргажанай аймагта

ТАРЯА ТУШААЛГЫН ТҮРҮҮШҮҮЛ

Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд тарья хуряалгын эхиндэ түсэбһөө гадуур 3000 пүүд тарья гүрэндөө тушаахабли гэһэн байгаа. Партиин XXI съездын хүндэлэлдэ энэ колхозойхид тарья үшөө ехээр худалдаха гэжэ хараалһан байна.

Тарья хуряалга, сохилгоёо болзор соонь дүүргэһэн Сталинай нэрэмжэтэ колхоз 3000 пүүдэй орондо, 6150 пүүд тарья түсэбһөө гадуур гүрэндөө худалдаба.

АНГУУШАДАЙ УЯЛГА

Аймагай ангуушадай слёт һаяхан боложо, үнгэрһэн жэлэй агнууриин үе соо хэгдэһэн хүдэлмэриин дүн зүбшэн хэлсэгдээ. Слёдто хабаадагшад шэнэ уялгануудые баталан абаба.

Тиихэдэ ан бариха сезоной түсэб байгша оной декабриин 20 хүрэтэр дүүргээд, жэлэй эсэс хүрэтэр 50 мянган түхэригэй ангай арһа түсэбһөө гадуур тушааха гэһэн юм. Тэрэшэлэн колхозуудта, хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай хубиин ажахыда ан барюулха тушаа хэлсэгдэһэн байна.

200 МЯНГАН ТҮХЭРИГЭЙ ПРОДУКЦИ

Аймагай эдеэ хоолой комбинадай коллектив 1959 оной январиин 1 хүрэтэр 200 мянган түхэригэй продукци түсэбһөө гадуур үгэхэ гэжэ шиидээ.

Продукци гаргалгын хэмжээ ехэдхэн, тэрэнэй шанарые һайжаруулхын зорилгоор мүнөө комбинадай цехүүд шэнэдхэгдэн заһабарилагдажа байна. Ууралаар эдеэ хоолой зүйл бэлдэхэ түхеэрэлгэ тодхогдоод, хүдэлмэрилжэ эхилэнхэй. Крахмал гаргадаг үйлэдбэринь хүсэд оньһожоруулагданхай.

МОДО УРАДХУУЛГЫН ТҮСЭБ ДҮҮРГЭГДЭБЭ

Баргажанай модо урадхуулгын участогай коллектив модо урадхуулха түсэбөө сентябрь һарада 111,6 процент дүүргээ. Тиигэжэ түсэбһөө гадуур 5 мянган кубометр модон урадхуулагдаба.

Модо урадхуулагшад сезоной нгоо һүүлшын һарын түсэб дүүргэжэ эхилээ. Энэ һара соо 40 мянган кубометр модо хэрэглэгшэдтэ эльгээгдэхэ байна.

3000 БАНКА КОНСЕРВЭ

Партиин XXI съездые угтуулан, Усть-Баргажанай загаһанай комбинадай консервын заводой коллектив 3-дахи кварталай түсэбһөө гадуур 3000 банка консервэ үйлэдбэрилбэ.

Тэрэшэлэн колхозуудай загаһашад нилээд һайнаар хүдэлмэрилөө.

Д. Гыргенов.

КИНО „Инаг дуран тухай домог“

Зуун зугэй арадуудай — Турциин, Иранай, Аравиин, мүн Османска империин эзэмдэлгэ доро хэдэн зуун жэл соо зобожо тулижа байһан Балканай арадуудай дунда Ширин Ферхад хоёрой инаг дуран тухай домог үни холын хэлсэгдэжэ байдаг юм. Ган гасуурта, үбшэн тахалда нэрбэгдэжэ, үлэсхэлэн хооһоор байһан арад зон хүшэр хүндэ байра байдалаа инаг дурантай холбожо, энэ үеын үедэ дамжажа ерэһэн домог зохёоһон байна. Энэ домогой нэгэ онсо өөрэ шэнжэ шанарынь юуб гэхэдэ, үльгэрэй удхатай байгбашье, бодото байдалтай холбоотой шэнгеэр, зарим нэгэ үйлэнүүдыень абажархибал, үнэн болоһон ушар байжашье болоо гэжэ һанахаар юм.

Ферхад Ширин хоёр гансал бэе бэедээ дурлалсаад байгаа бэшэ, харин инаг дуранайнгаа залиршагүй ехэ хүсые гасалан зоболонто арад зонойнгоо аша туһада зорюулна. Хүнэй хүсэндэ диилдэхэгүй, дабагдахагүй гэгдэһэн «түмэр хада» гэдэгые эрэлхэг зоригтой залуу хүбүүн арба гаран жэлдэ балтадажа, сүмэ сохин нютагайнгаа зондо уһа гаргажа үгэнэ.

Назим Хикмет, Вацлав Кршка гэгшэдэй бэшэһэн сценаряар Болгариин уран һайханай фильмнүүдэй, Чехословакиин Баррандовска киностудинууд хамтаржа, энэ домогые үнгэтэ фильм болгон табяа. Энэ фильм мүнөө республикымнай кинотеатрнуудай, клубуудай экранууд дээрэ харуулагдажа, зониие аргагүйгөөр һонирхуулна.

...Арзен гэжэ городой хүн зоной айхабтар ехэ үйдхар гашуудалда абтаад байһан үень. Хатан хаан Мехмене Банугай дүү басаган, сэбэр һайхан Ширин үни удаан саг соо ехээр үлбэртэжэ, үхэхэ түйлдаа хүрөөд байнхай. Ноёд түшэмэлнүүдэйнгээ, эмшэ зурхайшанарайнгаа урмаа хухаршанхай, этигэлээ барагдашанхай байгаашье һаань, инаг хайрата дүү басагамни эдэгэхэ ёһотой гэжэ хатан хаан Мехмене Бану бүхөөр этигэдэг байба. Дүү басагаяа эдэгээлгэжэ шадаа һаа, алта мүнгэншье, хаан түрын хахад зарим хубиишье тэрээндэ хэрэггүй болошонхой. Хаанай зарсанар городой үйлсөөр ябаад, зар тунхаг тараана: «Хүн зон! Дуулаагүйбди гэжэ бү хэлээрэйт, дуулаагүйбди гэжэ бү хэлээрэйт! Шириниие эдэгээжэ шадаһан хүн хаан түрын хахадые абаха, угышье һаа үбшэн зоболонгыень бага болгоһон хүн даахы соогоо алта үргэлжэ ошохо. Шириниие эдэгээжэ шадаһан хүн эриһэн, һанаһан юумэеэ абаха...»

Энэ үедэ хаанай ордон соо хүл хөөрсэгэнөөн боложо, ноёд түшэмэлнүүд, эмшэнэр, зурхайшанар орохо гараха газараа оложо ядан гүйлдэжэ, хатан хаан айхабтар ехэ үйдхар гашуудалда дарагдан, үйхэй боложо байна. Шириниие эмнэлхэ хүн олдоногүй. Арга хүргын барагдаад, ямаршье найдабариин үгы болоод байхада ордоной газаа нэгэ үбгэжөөл ерэжэ, Шириниие эдэгээхэб гэбэ. Урдаһаань хараад ухаагаа төөриһэн хүн гэжэ һанахаар, жэхыдһэ хүрэмэ үбгэн, теэд тэрэнэй хэлэһэн үгэнүүдынь бүришье аймшагтай: дүү басаган Ширинэйнгээ амии наһанай түлөө суута сэбэр һайхан хатан хаан гоё һайхан шарайгаа алдажа, хүн амитанай харахын аргагүй, муухай эхэнэр болохо ёһотой. Мехмене Бану зааханшье бодолгото болонгүй, зүбшөөлөө үгэбэ. Тиигээд өөртэнь дура һэшхэлтэй болошоһон эгээ ахамад түшэмэл визирэйнгээ хараһаар байтар хатан хаанай нюур шарай тиимэ гэшэгүй муухай боложо захалба. Иигэжэ байха үедэнь үхэлюуд болошоод хэбтэһэн Шириншье гол орожо, унтаһанаа һэриһэн мэтэ бодожо ерэнэ.

Энэ үдэрһөө хойшо минии нюурые албатан сооһоом нэгэшье хүн хараха ёһогүй гэжэ хатан хаан Мехмене Бану шанга зарлиг буулгаба.

Хубилгаан үбгэнэй захяашаар Ширинэйнгээ эдэгэһэнэй урманда хатан хаан гоё һайхан ордон барюулжа захалаа. Энэ ордоной барилгын дүүрэжэ байхада хатан хаан дүү басагантаяа, ноёд түшэмэлнүүдтээ ерэжэ, эндэ ажаллажа байһан сэбэр һайхан шарайтай, тэгшэ гоё бэетэй, уран зурагта ехээр дурлаһан, бэлигтэй залуу хүбүүн Ферхадтай уулзана. Энэ хүбүүндэ эгэшэ дүү хоёр хоюулан дурлашаха юм.

Үндэр дээдэ түрэлтэ хаан пзагууртай, гүрэн түрые зонхилжо байбашье, муу муухай нюур шарайтай болошоһон энэ эхэнэр дура һэшхэлээ зүрхэндөө хадагалжа, дуугай ябаха баатай болоно.

Харин энэ үедэ тэрэнэй дүү басаган Ширин Ферхад хоёр яаха аргагүйгөөр бэе бэедээ дурлалсажа, «гал уһанай һалгашагүйгөөр» эжэлшэшэбэ. Бидэ хоёрой зүрхэ сэдьхэлээ ниилүүлжэ, гэрлэхыень хатан хаан хэзээдэшье зүбшөөхэгүй гэжэ Ширин Ферхат хоёр һайса мэдэһэн дээрэһээ нэгэтэ һүниин харанхыгаар городһоо зугадажа гарана. Сэбэр уһагүй, шабар шалбааг эдижэ байһан дээрэһээ городой хүн зоной дунда үбшэн тахал таража байһан үе. Зугадааша хоёрые хүсэжэ асарха гэһэн хатан хаанай захиралта бууба. Ферхад Ширин хоёршье баригдажа, хатан хаанай урда асарагдаба.

Үхэлһөө абархын тулада өөрынгөө гоё һайхан нюур шарайешье гамнангүйгөөр оролдожо, хүл дээрэнь бодхооһоной нь харюуда — дүү басагамни, юрын жиирэй хүбүүншье һаань, зүрхэ сэдьхэлдээ дүтэ һанажа ябаһанайм харюуда Ферхад иигэжэ намайе гомодхообо, урма зоригыемни хухалба гэжэ уур сухалда абтахадаа Мехмене Бану инаг дуратай хоёрые хэһээжэ, үһөөгөө абаха гэжэ шиидэнэ. Тиигээд хатуу шанга зарлиг буулгаба: түмэртэ хадые һэтэ сохижо, Арзен, городой хүн зондо уһа гаргаа һаашни, дүү басагаяа шамда үгэхэб.

Энэ зарлигыень зүбшөөжэ, Ферхад сахюур шулуун хабсагайе сабшажа, балтадажа оробо. Үдэр хоногууд, һара жэлнүүд хойно хойноһоо үнгэржэл байна. Арбан жэлэй туршада Ферхад тэрэ хабсагайгаа сабшажа байгаа. Эдэ жэлнүүдтэ Ферхад гансашье дуратай басагантаяа хуби заяагаа ниилүүлхын тулада бэшэ, мүн зон нүхэдтөө уһа гаргажа үгэхын тулада үсэд шангаар ажаллаа.

Удаан саг үнгэржэ, залуудаа тиимэ гэшэгүй сэбэр гоё байһан Шириншье хүгшэржэ, нюур шарайнь уршалаатажа захалба. Ферхад хабсагайгаа сабшажал, сабшажал байна.

Одоошье һүүлшын хаалта бута сохигдожо, уһан булаг бурьялан шэдэбэ. Тиигээд байхада Ферхад Ширин хоёр гэрлэхэ эрхэтэй болоо.

Энэ үдэр түмэртэ хабсагайн хажууда Мехмене Бану дүү басагантаяа хамта ерэнхэй. Хүн зоной олоороо суглараад байха үедэ, Шириниие үхэлһөө абаржа, хатан хаанай гоё һайхан нюур шарайе алдуулгаһан хубилгаан үбгэжөөл хүрэжэ ерэбэ. Хатан хаанай хажууда ерэжэ, хабсагайн дундаһаа бурьялан шэдэлжэ байһан булагһаа нюураа угаахыень дурадхана. Нюуртаа уһа сүршэмсөөрөө Мехмене Бану залуугайнгаа сэбэр һайхан шарай шарайлжа, хүн зониие, тэрэ тоодо Ферхадые гайхахын ехээр гайхуулба. Тиибэ яабашье инаг дуран гээшэ аргагүй: хэнтэйшье жэшээлэшэгүй һайн һайхан гэжэ һанажа ябадаг Ширинээ хүтэлжэ, Ферхад нютагайнгаа зонтой хамта гэр тээшээ ошобо.

Хатан хаан Мехмене Банугай ролиие наадаһан артистка Жени Божинова яһала бэрхээр наадана. Мүн артист Апостол Карамитев сэбэр һайхан Шириндээ, хүн зондоо инаг дураараа бялтарһан зүрхэ сэдьхэлтэй залуу хүбүүн Ферхадай образые һайнаар гаргаа.

Үнгэтэ энэ фильмые буулгаһан оператор Фердинанд Печенкын мэргэжэл шадабари ехэтэй байһыень тэмдэглэхэ шухала. Фильмын хүгжэм удхадаа һайнаар тааруулагдажа бэшэгдээ. Зарим ушарта хүнгэхэн дорьбоон, зарим үедэ һүр жабхаланта, тииһээр байтар уя хүдэлмэ ирагуу һайхан аялганууд зэдэлжэ, хүнэй зүрхэ сэдьхэлые эзэлэн, фильмдэ анхарал татана, удхыень һайнаар гаргана. Фильмын хүгжэмые композитор Веселин Стоянов бэшээ.

Энэ фильм манайе Зуун зугэй арадуудай, тэрэ тоодо Балканай арадуудай нэгэ гайхамшагта үльгэр домогтой танилсуулна.

Д. ХОНГООДОР.

Колхозой профсоюзна группа

[illegible]арта Коммунистическэ партиин XXI съездые ажалай эрдэмүүдтэйгээр угтахын тулада республикын колхозууд социалистическэ шэнэ уялгануудые абажа, мүрысөөнэйнгөө эршэ хүсые шангадхана. Абаһан уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэхэ [illegible] колхозуудта эмхидхэгдэһэн механизаторнуудай профсоюзна группанууд ехэхэн нүлөөтэй байха [illegible].

[illegible] республикымнай колхозуудта профсоюзай 142 группа эмхидхэгдэнхэй. МТС-үүдэй хубилгагдаһан колхозуудта ерэһэн тракторнууд, комбайнернууд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд тэрэшэлэн колхозуудта хэлсээ хээд, саг зуурын ажаллажа байһан профсоюзай гэшүүд тэдэ группануудта оро[illegible]

[illegible] колхозуудта шэнээр эмхидхэгдэһэн профсоюзай группанууд нютагай ажабайдалда, ажал хүдэлмэриин эдэбхитэйгээр хамааралсажа, шухала шухала асуудалнуудые шиидхэдэг болоо.Ториин [illegible] хүдэлмэришэдэй комитет [illegible] колхозуудта профсоюзай 10 группа [illegible]. Эндэхи Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо профсоюзай группа (группоргынь нүхэр Рудаков) [illegible] суглаа татажа, техникые [illegible] ашаглаха, ажалай журам һайжаруулха тухай асуудалнуудые зүбшэн хэлсээ. Энэ аймагай «[illegible] Октябрь» колхозой профгруппорг Б. Цыбенов механизаторнуудые профсоюзай гэшүүн болгохо талаар ехэ хүдэлмэри ябуулжа байна. Группын түрүүшын суглаан дээрэ профсоюзда табан механизатор абтаа. Энэ суглаан дээрэ мүн ажал дээрэ элдэб гэнэ оһол болодог ябадалтай хайшан гэжэ тэмсэхэб гэһэн асуудал һонирхолтойгоор зүбшэн хэлсэгдээ.

Һая Кударын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо профсоюзай группын суглаан боложо, шухала асуудал зүбшэн хэлсэгдэбэ. Колхозой барилгада механизаторнуудые хайшан гэжэ олоор хабаадуулхаб, барилгын элдэб хүдэлмэринүүдые яажа оньһожоруулхаб гэһэн асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэһэн, гэнэ оһолтой хайшан гэжэ тэмсэхэ тухай хөөрэлдэгдэһэн байна. Яруунын аймагай «Коминтерн» колхозой профсоюзай группынхид ажалай журам шангадхахын түлөө шангаар тэмсэжэ захалба.

Зарим колхозуудта—группа боложо эмхидэһэн түрүүшын үдэрнүүдһээ профсоюзай гэшүүдэй эдэбхитэйгээр ажаллажа захалхада, олохон колхозуудай профсоюзай группанууд үшөөл хангалтагүйгөөр, эдэбхи үүсхэлгүйгөөр хүдэлмэрээ ябуулжа байнхай. Кударын, Бичурын, Сэлэнгын, Хориин болон бусад хэдэн аймагуудай колхозуудта профсоюзай группанууд һулаар хүдэлмэрилнэ.

Колхозуудтахи профсоюзай группануудые РТС-үүдэй профсоюзай комитедүүд хүтэлбэрилжэ байха ёһотой юм. Гэхэ зуура хүдэлмэришэдэй олохон комитедүүд профсоюзай группануудта зохихо анхаралаа табинагүй, заримдаа «тэдэнэр манай бэшэ» гэжэ тоолодог, МТС-үүдһээ колхозуудта ошоһон профсоюзай гэшүүдэй дунда эмхидхэлэй хүдэлмэриие хайша хэрэгээр ябуулдаг баримта үзэгдэнэ. Сэлэнгын РТС-эй хүдэлмэришэдэй комитет колхозуудта профсоюзай группануудые бии болгоод лэ, һанаагаа амаршоо. Комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр Попов профгруппоргнуудтаа захяа заабаришье үгэдэггүй. Энээн дээрэһээ боложо профсоюзай группануудай эдэбхитэд колхозуудта профсоюзай группын эмхидхэгдэһэн зорилгыешье хүсэд мэдэнэгүй. Энэ ушарһаа колхозой профгруппоргнууд гэшүүнэй түлбэри суглуулхаһаа бэшэ, ондоо юумэ хэнэгүй. Энэ жэлэй ургаса хуряалгын үедэ Сэлэнгын РТС-эй хүдэлмэришэдэй комитедэй профгруппануудта нэгэшье механизатор гэшүүн боложо ороогүй.

Ажалай журам сахижа, элдэб гэнэ оһол болохо ушарнуудые һэргылжэ байхын тулада профсоюзай группануудта ниитын инспекторнууд һунгагдаһан юм. Теэд хүдэлмэришэдэй комитет тэдэнэй дунда ямаршье хүдэлмэри ябуулаагүй. Хүнэй эрилтэ табидаггүй, асуудаггүй хада тэдэнэр даалгагдаһан уялгадаа хайша хэрэгээр хандажа, элдэб дутагдалнуудые обёорбошье, хэмжээ абхуулангүй үнгэрдэг байна. Иимэ дутагдалнууд мүн бусадшье колхозуудта үзэгдэнэ.

Колхозуудтахи профсоюзай группануудай хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилжэ байһанай гэмээр профсоюзай зарим гэшүүд —МТС-һээ колхозуудта ошоһон механизаторнууд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд удаан саг соо гэшүүнэйнгээ түлбэриие түлэнэгүй, профсоюзһаа гаргагдана.

ВЦСПС-эй тогтоолой ёһоор, МТС-үүдэй хубилгагдахада колхоздо хүдэлхөөр ошоһон механизаторнууд, мэргэжэлтэд мүнөө байгааша гүримай ёһоор, үбдөө һаа тэдхэмжэ абаха, мүн социальна бусад мүнхэлэлгэнүүдээ түлүүлхэ ёһотой юм. Хүдэлмэришэдэй комитедэй шиидхэбэриин, мүн хэды шэнээн ажалай түлөөһэ (гүрэнэй худалдан абадаг сэнгээр) абадаг тухайнь колхозой үгэһэн үнэмшэлгын ёһоор РТС-эй гү, али МТС-эй администраци профсоюзай гэшүүдтэ тэдхэмжэ, түлөөһыень үгэдэг байна. Иимэ ушарай болоходо профсоюзда ороогүй хүнүүд профсоюзай гэшүүдтэ орходоо, хоёр дахин бага тэдхэмжэ абадаг.

Профсоюзай гэшүүн байхада ямар талаараа һайн бэ, ямар эрхэтэйб, уялгатайб гэжэ РТС-үүдэй хүдэлмэришэдэй комитедүүд, профсоюзай группанууд механизаторнуудай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулнагүй, хүнүүдые профсоюзда оруулхын тулада оролдолго гарганагүй. МТС-һээ колхозуудта ошоһон бүхы механизаторнуудые профсоюзда оруулха гээшэ профсоюзай группануудай шухала зорилгонь болоно.

Колхознигуудые, механизаторнуудые хоор хоорондонь мүрысүүлхэ гээшэ профсоюзай группануудай эгээл харюусалгатай, хүндэтэй зорилгонь мүн. Һү, мяха, тоһо, ноһо абалгаяа саг үргэлжэ дээшэлүүлхын, хүдэлмэриингөө шанарые һайжаруулхын, абаһан продукциингаа үнэ сэнгые химдаруулхын тулада колхознигуудай, механизаторнуудай дунда социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ хэрэгтэй. Механизатор бүхэнөөр социалистическэ уялга абхуулжа байхатаяа, мүрысөөнэй дүнгүүдые саг соонь гаргуулжа, түрүүшүүлые али болохоор урмашуулхатаяа хамта тэдэнэй дүй дүршэлые дэлгэрүүлхээ профсоюзай группанууд хододоо оролдожо байха зэргэтэй. Абаһан уялгаяа дүүргэхынь тулада механизаторнуудта ажалай, һуудал байдалай хэр зохид һайн арга боломжо бии болгогдооб, хүдэлмэришэд гэр байраар ямар бэ, культурно-ниитын хүдэлмэри хэр һайнаар ябуулагданаб гэһэн асуудалнууд профсоюзай группануудай суглаан дээрэ хододоо зүбшэн хэлсэгдэжэ байха ёһотой.

Хүдэлмэри дээрээ механизаторнуудай гэнэ оһол болохо ябадалые зайсуулжа байха, ажалдаа ариг сэбэрые наринаар хинан сахижа байха гээшэ профсоюзай группануудай шухала зорилгонь болоно. Иимэрхүү, мүн ажал хүдэлмэриингээ асуудалнуудаар өөһэдынгөө һанамжа, дурадхалнуудые колхозой правленидэ оруулжа байха үргэн эрхэ профсоюзай группада үгтэнхэй.

Профсоюзай группануудай хүдэлмэридэхи дутагдалнууд юу харуулнаб гэхэдэ, хүдөө ажахын, бэлэдхэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой зүгһөө зохихо туһаламжа үзүүлэгдэнэгүй, хүтэлбэри, заабари һуладана. Шэнээр эмхидхэгдэжэ байһан эдэ организацинуудта профсоюзай обком анхаралаа ехээр табиха зэргэтэй.

Гэхэтэй хамта колхозуудай партийна организациин, КПСС-эй айкомуудай зүгһөө саг үргэлжэ туһаламжа абажа байгаа һаа, профсоюзай группанууд ажал хүдэлмэрээ һайжаруулха байһаниинь сохомтой. Кударын, Сэлэнгын, Кабанскын болон бусад хэдэн аймагуудай колхозуудта профсоюзай группанууд партийна организацинуудай зүгһөө зохихо туһаламжа абанагүй. Гэтэр колхозуудай таруу холо байдаг, өөһэдөө ажалтай байдаг дээрэһээ РТС-үүдэй хүдэлмэришэдэй комитедэй гэшүүд профсоюзайнгаа группануудта ябажа, ажал хүдэлмэритэйнь танилсаха, шалгалта хэхэ аргагүйдэнэ. Тиимэһээ колхозуудай профсоюзай группануудай хүдэлмэриие һайжаруулха хэрэгтэ партийна организациин зүгһөө үдэр бүриин туһаламжа хэрэгтэй болоно.

Колхозуудай профгруппоргнуудай нэгэ үдэрэй семинар үнгэргэжэ, КПСС-эй Иволгын, Тарбагатайн айкомууд һайшаалтай үүсхэл гаргаа. Иимэ семинарнуудые аймаг бүхэндэ үнгэргэжэ байха хэрэгтэй.

Профсоюзай группанууд колхозуудай правлениин, партийна эхин организациин һайн туһалагшань болохо зэргэтэй.

М. ГАСЬКОВ,
облпрофсоведэй секретарь.

Урогой hүүлээр.
И. Денисовэй фотоэтюд.

Культурна ажабайдалай хронико

СОЁЛ ГЭГЭЭРЭЛЭЙ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ ЗҮБЛӨӨН

Хори тосхондо клубай, библиотекын, киногой хүдэлмэрилэгшэдэй аймагай зүблөөн hаяхан болобо. Зүблөөндэ хабаадагшад «Гурбан жэлэй соёлой добтолгын эхилhэнтэй дашарамдуулан, аймаг дотор соёл гэгээрэлэй хүдэлмэри hайжаруулха тухай» элидхэл зүбшэн хэлсээ. Хэлсэгдэhэн асуудалаараа тусхай тогтоол тэдэнэр баталан абаба.

Зүблөөнэй hүүлээр киномеханигуудай, клуб болон библиотекэ даагшанарай нэгэ үдэрэй семинар үнгэргэгдэhэн байна. Удаань «Уласхоорондын байдал тухай» лекци шагнажа, зүблөөндэ хабаадагшад ехээр hонирхоо.

Г. Цыреторов.

БУРЯДАЙ АМАН ЗОХЁОЛ ТУХАЙ ЛЕКЦИ

Бичурын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхозой хоёрдохи, дүрбэдэхи бригадын гэшүүд «Бурят арадай аман зохёол» гэhэн лекци, хөөрэлдөө шагнаба. Тус лекци уран зохёолшо Д. Мадасон уншаа. Лекци, хөөрэлдөө шагнагшад энэ асуудалые тон ехээр hонирхобо.

П. Аюшеев.

ШЭНЭДХЭГДЭЖЭ БАЙhАН ТОСХОН

Закаменай аймагай «Дружба» колхоз республикымнай эгээн урда захын артельнүүдэй нэгэн юм. Холын энэ колхозой центр Ёнгорбой тосхондо ехэ барилга хэгдэнэ. Эндэ хэдэн арбаад шэнэ гэр бариггданхай. Колхознигууд шэнэ гэрнүүдые барихадаа бэе бэедээ туhалалсажа, барилгаяа түргэн бүтээнэ.

Ёнгорбойдо энэ жэлдэшье арбаад шэнэ гэр баригдаа. Тэдэ гэрнүүдтэ мүнөө намартаа колхозой гэшүүд орохонь.

С. Аюшеев.

Оролдосотой ажалай үрэ

Эдир натуралистнуудай хэhэн хүдэлмэриин үрэ дүнгые харуулhан выставкэ Улан-Удэдэ нээгдэбэ. Тэндэ хүдөө нютагууд болон городуудай 16 hургуулиин эдир мичуринецууд хабаадажа, hургуулиингаа туршалгын участогуудта хэhэн ажалай үрэ дүн харуулаа.

Выставкэ дээрэ hаяын үдэрнүүдтэ хүн зон илангаяа олон. Эдир натуралистнуудай хэhэн хүдэлмэреэр урмашахаhаа гадна, дүй дүршэлыень халан абахые оролдонод. Брянскын, Баргажанай, Үрөөгэй, Мухаршэбэрэй hургуулинуудай эдир мичуринецуудай тариhан ургамалнууд бусадайхиhаа онсо илгарна.

Брянскын hургуулиин натуралистнууд «Снежинкэ» сортын хартаабха яровизацилжа таряад, гектарhаань 150 центнер ургаса абаа. Баргажанай дунда hургуулиин багшанар Л. Молоков, С. Федосеев гэгшэдэй хүтэлбэрилhэн hурагшад тон hонирхолтой туршалга хэhэн байна. Тэдэнэр тариhан турнепс бүхэнэйнгөө монсойгоод байхада hугалжа, дүрбэн тээhээнь хутагаар отолоод, досоонь турнепсын ургажа эхилhэн үрэhэ хээд, дахин hуулгаа. Намар тэдэнээ малтахадань барисалдажа ургаhан 4 турнепс бүхэнэй шэгнүүр дунда зэргээр 6—7 килограмм байгаа.

Үрөөгэй hургуулиинхидай туршалгын участогай капуста бүхэн 9 килограмм шэгнүүртэй байба. Энэ туршалгань нэгэ гектарhаа 400—500 центнер капуста абажа болохо байhые харуулба. Тус hургуулиинхид 22,6 килограмм шэгнүүртэй тыквэ выставкэдэ табяа. Гадка томадай «Уринский» гэжэ өөhэдын үрэhэтэй болонхой. Нэгэ помидорынь 320—400 грамм татадаг байна.

А. Сельверов.

МҮНХЭ БОЛОhОН ДУУН

«Интернационалай» hүр жабхаланта аялга далан жэлэй саада тээ Франциин Лилле гэжэ городто түрүүшынхеэ соностоо hэн. Энэ аялгые хүгжэмдэ дуратай юрын хүдэлмэришэн, модо hиилэдэг уран дархан Пьер Дегейтер зохёоhон байна. Үнгэрhэн зуун жэлэй далаад онуудта Дегейтер ажаhуужа байhан городтоо «Лира рабочих» гэдэг дуу дууладаг хүдэлмэришэдhөө нэгэ бүлэг эмхидхэhэн юм. Пьер Дегейтер тэрэ бүлэгэйнгөө дирижер байхаhаа гадна, хүгжэм зохёодог, дууладаг hэн.

Поэт-коммунист Э. Потье гэгшын найруулhан зохёоhон «Интернационал» гэжэ шүлэгтэнь Пьер Дегейтер 1888 ондо дуунай аялга зохёоhон юм. hүүлээрнь энэ дуун пролетариадай уласхоорондын гимн болоhон юм.

20-дохи зуун жэлэй эхеэр гимнын аялга Росси дотор дуулагдадаг болоо бэлэй. «Интернационалай» ното 1906 ондо түрүүшынхеэ нюуса типографида хэблэгдэhэн байна. Тэрээнэй hүүлээр революционно гимнын үгэ ба аялгань хүдэлмэришэдэй дунда үргэнөөр тараагдажа, маёвко, хүдэлмэришэдэй демонстраци, суглаан дээрэ дуулагдадаг болоо hэн.

«Интернационал» зохёогшо Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциие үнэн зүрхэнhөө hайшааhан, амаршалhан юм. Ородой хүдэлмэришэдтэ зорюулжа, «Триумф русской революции» гэжэ дууе тэрэ зохёоhон юм.

1928 ондо Дегейтер Советскэ Союз ерэhэн байна. Манай орсной арадай «Интернационал» дуулахыень шагнахадаа «минии дуун найдамтай гарта оробо» гэжэ хэлээ hэн.

Франциин арадай бэлигтэй хүбүүнэй зохёоhон дуунуудай текстнүүд, нотонууд СССР-эй литература, искусствын Гүрэнэй центральна архивта хадагалаатай байдаг.

Пьер Дегейтер 1932 ондо наhа бараhан юм.

(1958 оной «Молодой колхозник» журналhаа).

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улан-Удэ хото. Политическэ гэгээрэлэй байшан. Соведүүдэй гостиница хоёр харуулагдана.
С. Доржиевай фото.

ХИЛЫН СААНАhАА

Советскэ Армиин делегаци Польшын Национальна оборонын министртэй уулзаба

ВАРШАВА, октябриин 11. (ТАСС). Польшын хэблэлэй агентствын мэдээсэhэнэй ёhоор, СССР-эй Оборонын министрын нэгэдэхи орлогшо Советскэ Союзай Маршал И. С. Конев түрүүтэй Польшын арадай сэрэгэй 15 жэлэй ойе hайндэрлэлгэдэ Варшавада ерэhэн Советскэ Армиин делегаци үсэгэлдэр Польшын Арадай Республикын Национальна оборонын министр генерал-полковник Мариан Спыхальскитай уулзаба.

Польшын сэрэгэй байгуулагдаhаар 15 жэлэй ойтой дашарамдуулан СССР-эй Оборонын министр Р. Я. Малиновскиин өөртэнь эльгээhэн бэшэгые Советскэ Союзай Маршал И. С. Конев М. Спыхальскида барюулба.

Тиигээд удэшэндөө Национальна оборонын министр М. Спыхальский Польшын сэрэгэй байгуулагдаhаар 15 жэлэй ойе hайндэрлэлсэхэеэ ерэhэн ахадүү арминуудай делегацинуудай хүндэлэлдэ сайлалга хээ.

Польшын сэрэгэй байгуулагдаhаар 15 жэлэй ойе Польшын ажалшад баяртайгаар тэмдэглэхэнь

ВАРШАВА, октябриин 11. (ТАСС). Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэйнгээ—Польшын сэрэгэй байгуулагдаhаар 15 жэлэй ойе Польшын арад баяр баясхалантайгаар тэмдэглэхэнь. Советскэ Союзда бүридүүлэгдэhэн Польшын сэрэгэй түрүүшын частьнууд 1943 оной октябриин 12-ой үдэр Белоруссиин газар дээрэ Ленино шадар Советскэ Армитай зэргэлжэ ябаад, тулалдаанда хабаадалсаhан байна. Энэ түүхэтэ тулалдаан Польшын сэрэгэй байгуулагдаhан үдэр боложо, Польшын арадай түүхэдэ ороо hэн.

Эдэ үдэрнүүдтэ орон дотор олон тоото уулзалганууд боложо, Ленино шадар болоhон тулалдаанда хабаадагша сэрэгшүүд хүдэлмэришэдтэ, таряашадта, залуушуулда Польшын арадай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй бии болоhон түүхэтэ үдэрнүүд тухай, Ленинhоо Берлин хү тэдэнэй дайлалдажа гараhан тухай, советскэ, польско солд дай хани барисаан тухай хөө үгэнэ. Варшавадахи Роза Лю бургын нэрэмжэтэ электро нуудай заводто, Варшавын а водто, Познаниин, Краковай, Г скын болон бусад городуудай мышленна предприятинуудта уулзалганууд болоо. 15 жэлэй шада Польшын сэрэгэй хүгж харуулhан выставкэнүүд сф нүүдэй клубуудта, фабрика, дуудай Культурын байшан нээгдээ. Бии болоhон үдэрhөө шо Польшын сэрэгэй түүхые руулhан документнүүдэй, фото риалнуудай выставкые уласхо дын номой болон хэблэлэй эмхидхэбэ.

Ливандахи байдал

БЕЙРУТ, октябриин 11. (ТАСС). Ливанда доторой политическэ түгшүүрилтэ байдал үргэлжэлhөөр. Хэблэлэй мэдээсэhэнэй ёhоор, политическэ, гүрэнэй, шажан мүргэлэй олон тоото ажал-ябуулагшадтай зүбшэн хэлсэhэнэй hүүлээр Ливанай президент Шехаб сэрэгэй правительство байгуулха гэжэ байhанаа болибо. Рашид Карамиин правительство тушаалhаа бууха ёhогүй гэжэ Ливанай хүн зон урдынхяараа эрилтэ табижа байна. «Караме тушаалhаа бууха ёhогүй» гэhэн лозунгтойгоор Бейрудтэ хүн зоной демонстрацинууд болоно.

Шамунай тала баримталагшадые оруулалсангүйгөөр Карамиин даажа байгаа мүнөөнэй правительство үргэдэжэ, ехэ болоходонь болохо гэжэ «Ливанай национальна нэгэдэлэй фронт» зүбшэлөө үгөө.

Американ сэрэгүүдые Ливанhаа дары гар

КАИР, октябриин 11. (ТАСС). «Уридшалан мэдэгдээгүй ямар нэгэн ушарай болоогүй хада» Американ сэрэгүүд Ливанhаа гаргагдаха гэжэ октябриин 8-да США-гэй гүрэнэй департаментын гаргаhан мэдүүлгые шэнжэлхэ зуураа, энэ мэдүүлгэ ООН-эй Генеральна Ассамблейн онсо яаралтай тусхай сессиин шиидхэбэритэй эрид зүришэнэ гэжэ «Аш-шааб» газетын политическэ шэнжэлэгшэ Хусейн Фахми гэгшэ заана.

«Ливанhаа сэрэгээ гаргаха тухай найдуулаат,—гэжэ Хүсейн Фахми бэшэнэ,—США ходо мэхэлдэг байгаа. Шамунай тала баримталагшад үймөө татажа, таарамжатай байдал бии болгохо бэзэ, тиихэдэнь правительство, президент Шехаб аюулгүй байдал хангажа шаданагүй гэhэн шалтаг бәряад, найдуулгаяа гэдэргэнь абажа, сэрэгээ байлгажа байхабди гэжэ тэдэнэр hанадаг байна. Ливанай мүнөөнэй правительствода хашалта заналта хэжэ, США-гэй агентнүүдые өөhэд дунда абахыень баадхахабди, гээд тэдэнэр hүүлдэ засаг г абаха гэжэ Холбоото Штаду додоо найдадаг байгаа».

Холбоото Штадуудай Ли ябуулжа байгаа хорото аа дые болюулха эрилтэ табиха раа, шэнжэлэгшэ түгэсхэлдөө жэ бэшэнэ: «Бэеэ даанхай б лай түлөө, эрхэ сүлөөгэй түлө периалистнуудай элдэб аашан эсэргүүгээр Ливанай арад тэм үргэлжэлүүлхэ юм, харин д дээрэ эб найрамдалда аюулта шүүрилтэ байдалай хүр hаань, Холбоото Штадууд х саха ёhотой».

США-гэй оборонын министерствын мэдүү

НЬЮ-ЙОРК, октябриин (ТАСС). Ассошиэйтед пресс а ствын корреспондент Вашинг мэдээсэнэ:

Мүнөөдэр hара руу шэглү эльгээгдэhэн ракетые таби хойшо табан час хахадай ү байхада ракетэ hарада д ябана гү гэжэ тухайлхын ар гэжэ США-гэй оборонын мин ство мэдүүлээ.

США hАРА РУУ РАКЕТЭ ТАБИБА

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 11. (ТАСС). Американ информационно агентствын Канаверал тохойhоо (Флорида штат) мэдээсэhэнэй ёhоор, мүнөөдэр Гринвичын сагаар 8 час 42 минутада, Москвагай сагаар 11 час 42 минутада США-гэй агаарай сэрэгэй хүсэнүүд hарада шэглүүлэн ракетэ табиба.

88,1 фут утатай ракетэ 3 шататай, урда үзүүртээ 85 фунт шэгнүүртэй элдэб приборнуудтай юм.

Ассошиэйтед пресс агентство иигэжэ мэдээсэнэ: «ракетые табиха бэлэдхэлгэдэ хабаадалсаhан эрдэмтэд hарада тудаха зорилго урдаа табяагүй юм. Уридшалан ехээр найдуулхаяа зүрхэсэн, ракетын приборнуудтай хуби 50 мянган миль газарта дүтэ хүрэжэ, магад hарые тойроод эрьелдэхэ замдаа орохо гэжэ найдахадал болохо гэжэ тэдэнэр хэлэhэн байна. Ракетэ соо элдэб олон приборнууд бии».

Канаверал тохойтой сэхэ холбоотой авиациин министерство Вашингтондо хуулита мэдээсэл толилоо. Аэронавтикаар болон замбуулин шэнжэлхэ национальна управлениин хүтэлбэри доро агаарай сэрэгэй хүсэнүүд ракетэнүүдэй Атлантикын полигоной Канаверал тохойhоо (Флорида) туршалгын гурбан шататай, багахан снарядые замбуулин руу табяа гэжэ тэрээн соо хэлэгдэнэ. Замбуулин руу табигдаhан энэ снаряд соо хүн үгы.

НЬЮ-ЙОРК. октябриин 11. (ТАСС). Юнайтед пресс интернейшнл агентство Вашингтонhоо иигэжэ мэдээсэнэ:

Американ hара руу ниидэжэ ябаhан ракетэ газарай татадаг хүсэнhөө гаража, «уридшалан түсэблэгдэhэнэйнгээ шахуу түргөөр, замаараа саашалжа ябана» гэжэ Пентагон (США-гэй сэрэгэй захиргаан.—**Ред.**) мүнөөдэр мэдээсэбэ.

Саашань мэдүүлгэ соо иигэжэ заагдана: «абтажа байhан мэдээсэлнүүд графигай ёhоор шэнжэлэгдэжэ байна. Гэхэ зуура тэдэ мэдээсэлнүүдые шэнжэлхэдэ олон бэрхэшээлнүүд үзэгдэнэ, удааргадана гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй».

США-гэй hара руу таби ракетэ тушаа

ВАШИНГТОН, октябриин (ТАСС). Оборонын министер мэдээсэhэнэй ёhоор, Америк ра руу табигдаhан «Пионер» ракетэ Москвагай сагаар 7 ч минутада багсаахада 77,740 ган миль үндэр дээрэ гараад

ВВС-гэй командованиин мэ соо харахада, «Пионер» h «дүтэ хүршэ» боложо шадахаг

Пентагоной (США-гэй сэ захиргаан—**Ред.**) толилhон сэл соо хэлэгдэhэнэй ёhоор, вайн станци дээрэ абтаhан нүүд дээрэhээ харахада, «Пи табигдаhан замhаа хадууржа, да дүтэ ошожо шадахагүй б

Уласхоорондын шэнжэлэл

БАhА ДАХИН УНЖАГАЙРУУЛНА, hААД ТҮБЭГ ТАТАНА...

Уласхоорондын түгшүүрилтэ байдалые hуларуулха хэрэгтэй гэжэ баруун гүрэнүүдэй политигууд байха шадалаараа хашхаралдана. Теэд тэдэнэй хэлэhэн үгэнүүдынь хэдэг хэрэгүүдтэйнь тон ехээр алгасадаг байна. Дайнай аюулые зайсуулха бодото хэмжээ абахын орондо Даллес, тэрэнэй тала баригшад мүнөө хүрэтэр хооhон хубхай, билдагууша үгэнүүдые хэлэжэ үргэлжэлhөөр.

Советскэ Союз «Атомна, водородно буу зэбсэгэй туршалга болюулха тухай» асуудал ООН-эй Генеральна Ассамблейн зүбшэхэ зүйлдэ дурадхаhан байна.

Ядерна буу зэбсэгэй туршалгын хэршье нюусаар хэгдээ hаань, тэрэниие мэдэн элирүүлхэ гүйсэд аргатай юм гэжэ Женевэдэ болоhон техническэ экспертнүүдэй зүблөөн харуулаа. Тиимэ болохолоороо, иимэ туршалгын болюулагдаhанай хойноhоо шанга хиналта тогтоожо болохо байна. Ядерна туршалгануудые амгалан ажалда хэрэглэжэ болохо юм гэhэн Американ зарим эрдэмтэдэй үгын худал хуурмаг байhые Женевэдэхи зүблөөндэ хабаадагшад элирүүлээ hэн. Мүн радиоактивна тооhо унагаадаггүй, «сэбэр» водородно бомбо бүтээжэ болохо тухай мэхэ гохо элирүүлэгдээ.

Иигээд байхада, ядерна туршалга үргэлжэлүүлжэ байhанаа сагааруулхын тулада баруунай номнолшодой дурдадаг элдэб баримтануудай ямаршье үндэhэгүй, хуурмаг байhаниинь тон элеэр харагдана. Хэрбээ ядерна туршалга болюулха хэрэгтэ баруун гүрэнүүдэй эсэргүүсээгүй hаань, иимэ туршалгые бүри хахад жэлэй урда тээ болюулжа болохо байгаа. Юундэб гэхэдэ, СССР-эй Верховно Совет атомна, водородно буу зэбсэгэй бүхы янзын туршалгые гансаараа болюулха тухай шиидхэбэри тиихэдэ абаа hэн бшуу. Ядерна буу зэбсэгтэй оронууд болохо США, Англиин правительствонуудай Советскэ Союзай жэшээе тиихэдэ дагаа hаань лэ энэ аюулта буу зэбсэгэй туршалга хаа хаанагүй болюулагдашаха бэлэй.

Харин Советскэ Союзай жэшээ дагахын орондо, Холбоото Штадууд Англи хоёр ядерна буу зэбсэгэй туршалга бүри хүсэтэйгөөр, бүри түргэнөөр хэжэ эхилhэн байна. Энэ туршалгань мүнөө хүрэтэр дүүрээдүй. Ушар иимэ дээрэhээ Советскэ Союз аюулгүй байдалаа бэхижүүлхэ зорилгоор ядерна буу зэбсэгэй туршалга дахин эхилхэ баатай болоо. Гэхэтэй хамта манай правительство бусад оронуудтай хамта ядерна туршалгые дары болюулхаар бэлэн байhан тухайгаа онсолон мэдүүлнэ.

США, Англиин правительствонууд ядерна буу зэбсэгэй туршалга болюулха тухай асуудалаар октябриин 31-hээ эхилэн, Советскэ Союзтай хэлсээ хэхые, мүн энэ буу зэбсэгэй туршалга нэгэ жэлэй болзороор «зогсоохые» зүбшөөнэ гэжэ августын 22-то мэдүүлhэн юм гээд баруунай номнол hүхирнэ.

Нэгэ жэлэй болзороор лэ туршалга болюулхые тэдэнэй зүбшөөжэ байhаниинь дэмы бэшэ. Нэгэ жэлэй болзор хадаа үнгэргэгдэhэн туршалгануудай үрэ дүн согсолон шэнжэлхэ, ядерна буу зэбсэгэй шэнэ туршалгада бэлэдхэхэ болзор юм гэжэ Америка, Англиин хэблэлэй хэдэн органууд мэдэрээ. Ондоогоор хэлэхэдэ, хүн түрэлтэнэй «эрилтыень дэмжэжэ», туршалга саг зуура болюулхамнай гэhэн США-гэй найдуулгань оройдоол ээлжээтэ мэхэ гохо байhоо юм.

ООН-эй Генеральна Ассамблейн XIII сесси дээрэ ядерна буу зэбсэгэй туршалга болюулха тухай асуудалаар США, Англиин түлөөлэгшэдшье үгэ хэлээ. Теэд Женевэдэ октябриин 31-hээ эхилхэ хэлсээн тухай тэдэнэй хэлэhэн үгэ дээрэhээ харахада, тэдэнэр бодото дээрээ ядерна туршалга болюулха дурагүй гэжэ hанахаар.

Тус асуудалаар манай орон тад ондоо hанамжа баримталдаг. Ядерна буу зэбсэгэй бүхы янзануудай туршалгые бүхы гүрэнүүдэй зүгhөө болюулха тухай шиидхэбэри Женевэдэ үнгэргэгдэхэ хэлсээндэ абажа болохо гэжэ Советскэ правительство тоолоно. Женевэдэ Гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүд уулзаг гэhэн советскэ дурадхалые баруун гүрэнүүдэй абаа hаань, Женевэдэхи хэлсээндэ амжалта туйлаха хэрэгтэ туhа болохо байгаа. Мүн атомна, водородно буу зэбсэгэй туршалга болюулха тухай ООН-эй Генеральна Ассамблейн шиидхэбэри абаа hаань, энэнь мүн лэ туhатай байха hэн. Иимэ шиидхэбэриин проектые hаяхан Советскэ делегаци Ассамблейн XIII сессиин үзэмжэдэ табяа. Генеральна Ассамблейн сесси Женевэдэ болохо хэлсээн hайнаар лэ дүүрэhэй гэжэ хүсөөд хизаарлаха бэшэ, харин ядерна буу зэбсэгтэй гүрэнүүд тэрэнэйнгээ туршалгые дары болюулаг гэhэн эрилтэ шангаар табиха ёhотой.

Гэхэтэй хамта ядерна буу зэбсэгэй туршалга болюулха тухай Советскэ Союзай эли тодо дурадхалые баруун гүрэнүүд буу зэбсэг хуряалгатай холбоотой элдэб олон асуудалнуудтай холижо, энэ дурадхал дэмжүүлхэгүй арга бэдэржэ байна гэжэ Нью-Йоркhоо ороhон мэдээсэлнүүд харуулна. Энэнь — тэдэнэй хуушан мэхэ. Ядерна буу зэбсэгэй туршалга болюулха дурагүй байhанаа далдалхын тулада баруун гүрэнүүд иимэ мэхэ гохо гаргана.

«ЭЛДЭБ УШАРАЙ БОЛОХЫЕ» ХҮЛЕЭНЭ

Хэнэйшье мэдэhээр, Холбоото Штадууд уласхоорондын эрхые бүдүүлигээр эбдэжэ, бүри июль hарада Ливан руу хуули бусаар сэрэгээ оруулжа, тэрэ оронии эзэмдэжэ эхилhэн байна. Дэлхэйн олониитын айхабтар ехээр зэбүүрхэhэн дээрэhээ Американ сэрэгые Ливанhаа, Англиин сэрэгые Иорданиhаа гаргаха гэhэн шиидхэбэри ООН-эй Генеральна Ассамблейн онсо тусхай сесси абаhан юм. Гэбэшье энэ шиидхэбэриинь империалистнууд мүнөө хүрэтэр дүүргээдүй. Холбоото Штадууд али болохо, элдэб эсын шалтаг дурдажа, Ливанhаа сэрэгээ удаан гаргахагүй, энэ орондо хайшаншье гэжэ hаань торохо, тогтохо гэжэ оролдожо байна. Эгээл тиимэhээ октябриин эсэс болотор сэрэгээ гаргахамнай гэжэ мэдүүлхэдээ, США-гэй правительство «элдэб ушарай болоогүйл hаань», сэрэгээ гаргахабди гэжэ нэмээжэ хэлээ. Мүнөө Американ сэрэгэй командовани, Бейрудтэ байдаг США-гэй элшэн сайд Макклинток иимэ «гэнтын ушарые» айхабтар яаралтайгаар, мэгдэн тэбдэн мэдэржэ байна.

Ливанай правительствын Караме гэгшын толгойлдог болоhон түрүүшын үдэрhөө эхилээд, Холбоото Штадууд тэрээндэ эсэргүү нюуса ябуулга эдэбхитэйгээр хэнэ. Тиихэдээ урдань президент байhыень арад зоной абажа хаяhан Шамунай тала баримталагшадта США түшэглэнэ. Энээнтэй хамта США фалангистнуудай хархис партиин ударидагшадта буу зэбсэгээр, мүнгэн зөөреэр туhална. Энэ партиинхид Американ посольствын тухиралтаар Ливанда доторой дай үүсхэхые оролдожо байна. Тиихэдээ мусульман болон христиан шажанта хүнүүдэй хоорондо «яhа хаяжа», шажан мүргэлэй асуудалаар тэдэниие арсалдаатай, хёмороотой болгохые оролдоно.

Американхид Ливан дотор гуримгүй байдал, арсалдаа зүрилдөө иигэжэ өөhэдөө үүсхэжэрхёод, hүүлээрнь орон доторхи байдалые «гуримшуулха» түсэб Ливанай президент Шехабта дурадхаа. Энэ түсэбынь бодото дээрээ Шамуниие дахин засагта оруулха гэжэ хараална. Правительствода Шамунай тала баримталагшадые «нэмээжэ оруулха», мүн тиихэтээ хамта айхабтар хархис этэгээдүүдые парламентда оруулжа, тэрэнэй гэшүүдые олошоруулха гэжэ Макклинток дурадхаа. Шамунтай холбоотой байhанаа Американ элшэн сайд нюуха гэжэ оролдоношьегүй. Тэрэ урдын президенттэй зүблөө хэнэ, д дуудые өөрынгөө талада оруулхынь, мүн ондоо хорото га хэхынь тулаха тэрээндэ зөөри үгэнэ.

Эдэ бүгэдэhөө харахада, Ва тондо таарамжагүй Ливанай вительствые унагаахын США Ливанай дотоодын хэр тэ эшэхэ нюургүйгөөр, бүдү баhа дахин оролсожо эхилбэ. ябуулга хэхэдээ американх ванда байhан өөрынгөө зэбс сэнүүдтэ түшэглэнэ. Тиихэд най зэбсэгтэ хүсэнүүд Дүтын зүгэй байдалые гурим жур амгалан байлгаха гол хүсэн гэжэ тэдэнэр тоолоно.

Гэбэшье Американ сэрэгы хэйн энэ хубиhаа гаргаагүй дэхи байдал хэзээшье гурим дахагүй гэжэ үнэн сэхэ хүн тон элеэр мэдэнэ бшуу. Ам Англиин сэрэгэй эндэ байха тын Зүүн зүгэй арадууд саг жэ hанаа үнөөн боложо, амар үзэнгүй hууна гэжэ Ирагай ер-министр Касем онсолон т лэhэн байха юм.

Правительствынгаа зохёож гаа түсэбые hайн мэдэдэ суурхаhан Американ шэнжэ Маргарита Хиггинс Дүтын зүгтэхи байдал тушаа иигэжэ hэн байна: «Ирак, Сири, Л Саудовска Аравиhаа эхилээд княжествонууд хүрэтэр, эндэ хы нютагуудта гүрэнэй ур нууд заатагүй болохо ёhотой Вашингтон тоолоно». Иимэ hээ Дүтын Зүүн зүгэй арадуу гымжээ улам шангадхаха, хёрхо hэргэг байха ёhотой гэж үгэнүүд элишэлнэ.

С. ИВАН

Редактор Ц. Ц. ЦИБУ

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, зам. редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, отделов: партийной жизни и экономики—47-59, пропаганды и местной информации—35-14 культуры и быта—34-05, писем трудящихся и переводов—24-74, корректорская —32-67, бухгалтерия—37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н00863. Типография Министерства культуры Бурятской АССР. Зак. №